

ဝိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ

ဥပဒေပုစ္ဆာ ဆွေးနွေးစရာ

ဦးမောင်မောင်ညွန့်

ဤစာအုပ်တွင် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အားဖြင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဥပဒေပုစ္ဆာ ဆွေးနွေး စရာ ဟူ၍ဖြစ်ရာ မြေတစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်သည် ဆိုရာ၌ မည်သည့်အရာရှိ မြေကို ပိုင်ဆိုင် လိုလျှင် မည်သည့်အထောက်အထားများဖြင့်သာ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ပြနိုင်ခြင်း၊ ယနေ့ကာလ လူအများ ယုံကြည် လက်ခံနေသည့် မြေခွန်ပြေစာ အမည်ပေါက်မှု၊ မြေစာရင်းပုံစံ ၁၀၅/၁၀၆ အမည်ပေါက် ရှိမှုတို့သည် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားများ မဟုတ်ခြင်း စသည်တို့ ကိုလည်း ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ တရားရေးမဏ္ဍိုင်မှ စီရင်ထုံးများဖြင့်လည်း တစ်ပါတည်း တင်ပြထားပါသည်။

အမှာစကား မှ

မြေကို ပိုင်ဆိုင်ပါသည် ဆိုရာတွင်လည်း မည်သည့်အထောက်အထားများအရ ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရမည် ဟူသည်ကို သတိပြုရန် လိုအပ်လာပါသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ဌာန ဆိုင်ရာတချို့ အပါအဝင် ပြည်သူ့အများစုက မြေခွန်ပြေစာ အမည်ပေါက်မှု၊ မြေစာရင်းပုံစံ ၁၀၅/၁၀၆ အမည်ပေါက်မှုတို့ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားအဖြစ် လွဲမှားစွာ မှတ်ယူ နေကြပါသည်။ ယင်းတွင် အမည် ပါရှိသည်ကား မြေကို နည်းလမ်းတစ်ရပ်အရ လက်ဝယ် ရယူ အသုံးပြုခြင်းကြောင့် မြေခွန် ပေးဆောင်ထိုက်သူအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းသာဖြစ်ပြီး ပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် အထောက်အထား မဟုတ်သည်ကို အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၌ အထင် အရှား ဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ပါက အမှန်တကယ် ပိုင်ဆိုင် ကြောင်း သက်သေတင်ပြရန် အချက်များကို အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ စိစစ်ရန် ထပ်မံ လိုအပ်လာပါသည်။ ဤသို့ မစိစစ်ဘဲ မြေအမည်ပေါက် ပါသည် ဆိုရုံနှင့် အမွေဆက်ခံခွင့် အတွက် စိစစ်သည် ဆိုပါလျှင် မြေကို စီမံခန့်ခွဲသူများအနေဖြင့် အရည်အချင်း မရှိသူများဟု သတ်မှတ်ခံရမည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

အမှာစကား မှ

မြေတစ်ရပ်ကို လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်က ပိုင်ဆိုင်ပါသည်ဟု ဆိုလာသည့်အပေါ် အခွန် စည်းကြပ်ရန်အလို့ငှာ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ လက်စွဲဥပဒေ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်များအရ ပြုစု ထားသည့် မြေမှတ်တမ်းများမှ မိတ္တူကူးယူ တင်ပြချက်တွင် အမည် ပါရှိမှု၊ အမည် တူညီမှု တို့ဖြင့် ထိုမြေကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း လက်ခံသည် ဆိုပါက ဗြိတိသျှမှတ်ပုံတင်အဖွဲ့အနေဖြင့် အဂတိတရား လေးပါးအနက် မောဟဂတိနှင့် ဆန္ဒဂတိ တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ယှဉ်၍ ဆုံးဖြတ် သည်ဟု ဆိုသော် မှားဖွယ်မရှိဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ နိုင်ငံသားပြည်သူအားလုံး စုပေါင်း ပိုင်ဆိုင် ထားသည့် နိုင်ငံပိုင်မြေတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံခြားသားဖြစ်သူတစ်ဦးက ပိုင်ဆိုင်နေခြင်း ရှိ မရှိ စစ်ဆေး နေခြင်း ဖြစ်သည်ကို အလေးဂရုပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း မှ

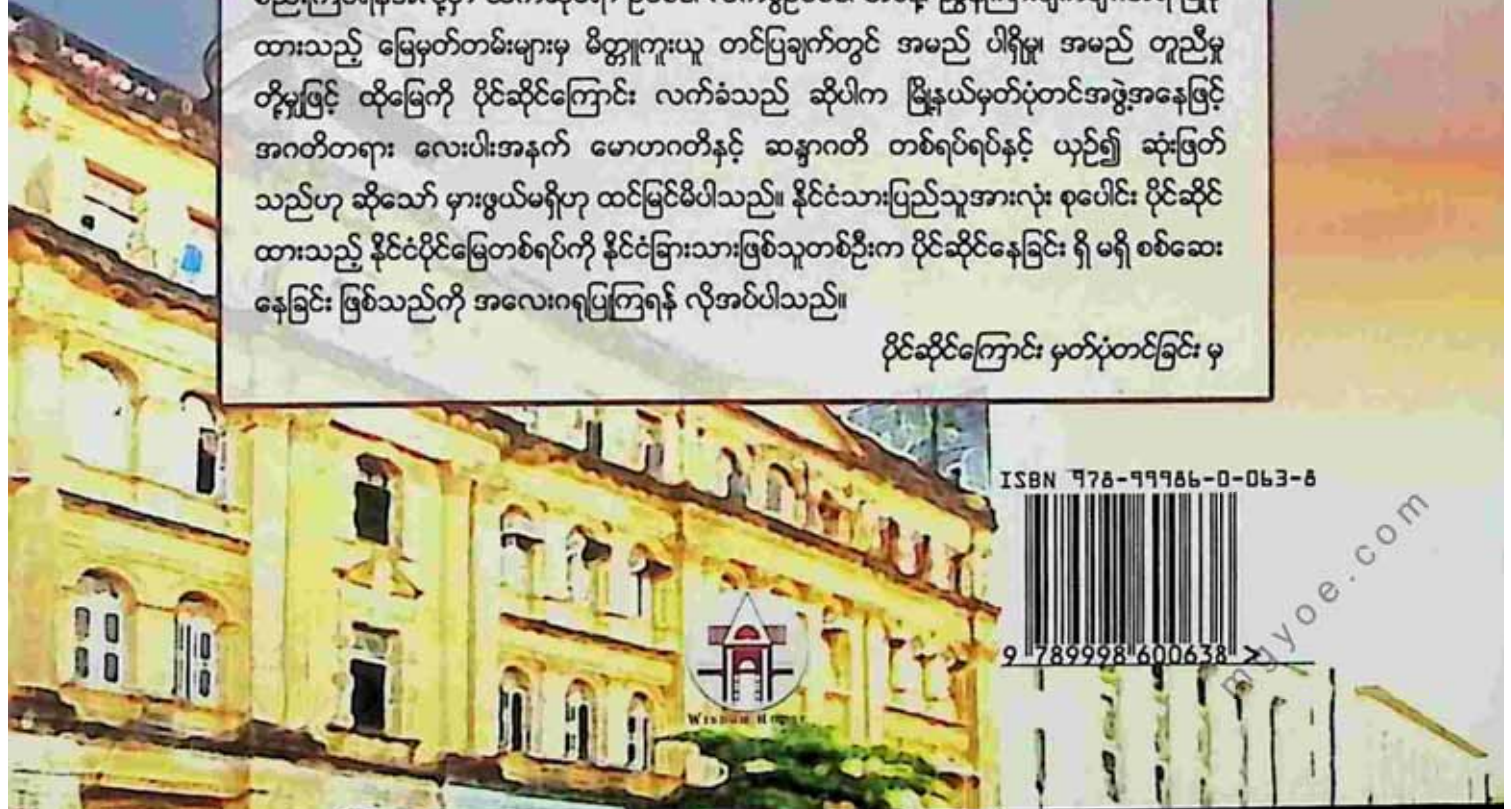
ISBN 978-97986-0-063-8

9 789998 600638

Myanmar Home

- မေးမြန်းချက်တွင် နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့်အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည် ဟူသည့် အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်းသည် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဖြစ်သည့်မြေ ဟူသည့် အချက်၊ ထိုမြေတည်ရာသည် ရန်ကုန်မြို့ ဖြစ်သည် ဟူသည့်အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်သူ ကွယ်လွန်၍ အမွေဆက်ခံလိုခြင်း ဟူသည့်အချက်၊ အမွေဆက်ခံနိုင်ရန် ခွင့်ပြု ခြင်း ဟူသည့် အချက်များကို သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ ခွဲခြားသုံးသပ် တင် ပြရန် လိုအပ်လာသည်ကို သုံးသပ်မိသည့်အလျောက် ဤသို့ စာတစ်အုပ်အဖြစ် ရေးသား ပေါ်ပေါက်လာစေပါသည်။

အမှာစကား မှ

- ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်စွာ အမှန်တကယ် တင်ပြ တောင်းခံမှု မဟုတ်ဘဲ အမည် တူရုံမျှဖြင့် မြေပုံ၊ မြေရာဇဝင်မျှကိုသာ တင်ပြ တောင်းခံ၍ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိသူက ခွင့်ပြုခဲ့သည် ဖြစ်ရပ်သည် အဂတိ လိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေနှင့် ငြိစွန်းသည် ဖြစ်ပါက ထိုသို့ တင်ပြတောင်းခံသူ၊ တင်ပြတောင်းခံမှု တွင် အကျိုးဆောင်ပေးသူတို့သည်လည်း အဆိုပါမြေကို အကြောင်းပြု၍ ပေါ် ပေါက်လာသည့် အခွင့်အရေးများ ရှိနေလျှင် အဆိုပါကိစ္စရပ်အတွက် အဂတိ လိုက်စားမှုဖြင့် ရရှိသော ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ ဖြစ်နေသည့်အတွက် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းသည်အထိ အရေးယူရမည့် အနေအထား ဖြစ်သည် ကို သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရင်ဆိုင်ရမည့် အန္တရာယ် မှ

- လွတ်လပ်ရေး မရရှိမီကာလ ခြိတ်သျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နေစဉ်က မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် လူမျိုးခြားက ပိုင်ဆိုင်မှုသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးမှသာ နိုင်ငံသား မဟုတ်သည့် နိုင်ငံခြားသားများ ပိုင်ဆိုင်မှုဟူသည် ဥပဒေအရ စတင် သတ်မှတ်နိုင်သည် ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ခွဲခြားမှု ဖ

- မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီတစ်ရပ်အနေဖြင့် ဥပဒေစတင် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်မှ စတင်ပြီး ယင်းနေ့ရက် မတိုင်မီက ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဖြစ်စေ၊ ယင်းနေ့ရက်နောက်ပိုင်းမှ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာအရ ပိုင်ဆိုင်မှု ရရှိလာလျှင် ဖြစ်စေ ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၈ သို့မဟုတ် ၉ အရ မှတ်ပုံတင်ပေးရန် တင်ပြရမည်မှာ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဖ

- မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်သည် ဆိုသည့် နိုင်ငံခြားသားဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီဖြစ်စေ ဥပဒေ စတင် အာဏာသက်ရောက်စဉ်ကပင် မှတ်ပုံတင်ရေးအတွက် တင်ပြရန် ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ ဥပဒေအရ တာဝန်ရှိမှုကို လိုက်နာခြင်း မရှိဘဲ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် နောက်ပိုင်း ကာလတွင်မှ မှတ်ပုံတင်ရန် တင်ပြလာပါလျှင် ထိုကဲ့သို့ ပျက်ကွက်ခဲ့မှုအတွက် ခိုင်လုံသည့် အကြောင်းပြချက် မရှိပါက ဥပဒေကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်မှုဖြင့် အရေးယူခြင်းကို ပြုရမည် ဖြစ်သည်။

ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြင်ဆင်ခြင်း ဖ

- လွတ်လပ်ရေး ရရှိ၍ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံတစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်သည့် နောက်ပိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေအသီးသီးက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား အားလုံး စုပေါင်း ပိုင်ဆိုင်နေသည့် နိုင်ငံပိုင်မြေတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦး ပိုင်ဆိုင်ပါသည်ဟု အသိအမှတ်ပြု မှတ်တမ်းတင်ပေးခြင်း၊ အဆိုပါ ပိုင်ဆိုင်သူ နိုင်ငံခြားသား ကွယ်လွန်သွားသော် ယင်းသို့ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည့် မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်းတို့အတွက် အလွယ်တကူ ခွင့်မပြုနိုင်ရန် ချိတ်ဆက် တားဆီးထားချက်များ ရှိနေသည်ကို ဤမျှ ဖတ်ရှုပြီးသည့်နောက် သတိပြုမိကြမည်ဟု ယူဆပါသည်။

အခြားသောဗြို့များရှိ ပြေများ ဖ

WISDOM HOUSE

စာအုပ် ၂၆၈

နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ

ဥပဒေပုထိုး ဆွေးနွေးစရာ

ဦးမောင်မောင်ညွန့်

WISDOM HOUSE

📍 ၀၉-၂၅၄၁-၄၈၅၆၈၊ ၀၁-၈၆၀၁၃၂၊ ၀၉-၄၃၀-၄၁၈၅၇။
Wisdom House Publishing Facebook Page ကို
@wisdomhousepublishing ဖြင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။
<https://www.facebook.com/wisdomhousepublishing/>

ပထမအကြိမ်	ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်။
အုပ်ရေး	၅၀၀
ထုတ်ဝေသူ	ဦးမောင်မောင် Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)၊ အခန်း (၁၀၂)၊ တိုက် (၈၆၄-၈၆၅)၊ လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊ တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ပုံနှိပ်သူ	ဦးဇော်မြင့်ဝင်း ကာလာဇုန်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၁၄၂)၊ အမှတ် (၈၄)၊ (၃၁) လမ်း (အထက်)၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း	ကိုကြီးဌေး
အတွင်းအပြင်အဆင်	H. Lwin
တည်းဖြတ်	အေးကျော်မင်း
တန်ဖိုး	ကျပ် ၁၂၀၀၀

၃၃၀
မောင်မောင်ညွန့်၊ ဦး နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဥပဒေပုစ္ဆာ ဆွေးနွေးစရာ / ဦးမောင်မောင်ညွန့် - ရန်ကုန်။ Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၃။ ၂၈၆ စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။ (၁) နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဥပဒေပုစ္ဆာ ဆွေးနွေးစရာ (ပထမအကြိမ်)

ဦးမောင်မောင်ညွန့်

အဖ ဦးတင်ညွန့်၊ အမိ ဒေါ်တူးတို့မှ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသရဲမြို့တွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့၌ မွေးဖွားသည်။ အခြေခံပညာများကို မန္တလေးမြို့ စိန့်ပီတာကျောင်း၊ ပဲခူးမြို့ အထက (၃)၊ ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်တထောင် အထက (၆) တို့တွင် သင်ယူ၍ ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာ အထက်တန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်သည်။ ၁၉၇၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှ ဘူမိဗေဒ အဓိကဖြင့် သိပ္ပံဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အထက်တန်းရှေ့နေ စာမေးပွဲ၊ မှတ်ပုံတင်ရှေ့နေစာမေးပွဲများ ဖြေဆို အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် (ဖောင်ကြီး) တွင် နိုင်ငံရေးသိပ္ပံဌာန၌ နည်းပြ အဖြစ် ၁၉၈၁ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီရုံး ဒုတိယရုံးအဖွဲ့မှူးအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး ၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း၌ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနတွင် ပုဂ္ဂန်တောင်မြို့နယ်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်၊ မြစ်ကြီးနားမြို့နယ်၊ အင်ဂျန်းယန်မြို့နယ်၊ တာမွေမြို့နယ်၊ သီပေါမြို့နယ်၊ ပန်ဝိုင်မြို့နယ်၊ မော်လမြိုင်ခရိုင်၊ မွန်ပြည်နယ်ရုံးတို့တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီးနောက် ၂၀၀၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

ထို့နောက် ရတနာပဒေသာကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ဘူမိမြန်တိုင်းတံခွန် ဓာတ်သတ္တု တူးဖော်ရေး ကုမ္ပဏီလီမိတက်၊ ရသာချို စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း လီမိတက် တို့တွင် ဒုတိယအထွေထွေမန်နေဂျာ၊ အထွေထွေမန်နေဂျာ စသည့် တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ကာ အသက် ၆၀ ပြည့်သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတာဝန်များမှ အနားယူခဲ့သည်။

ဝန်ထမ်းဘဝမှ လုံးဝ အနားယူပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေများ၊ ဥပဒေစာအုပ်များ၊ နိုင်ငံတကာမှ ဥပဒေများကို e-book များ ပြုလုပ်၍ ဒီဗီဒီချုပ်တွင် ထည့်သွင်းကာ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့မှ ဥပဒေ လေ့လာသူများထံ ပညာဒါနအဖြစ် အခမဲ့ ဖြန့်ဝေပေးခဲ့သည်။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည့် မြေသိမ်းဥပဒေလက်စွဲ၊ ရှေ့နေလိုက်ပါသူများ အက်ဥပဒေ၊ သက်သေ

ခံ အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ၊ အောက်မြန်မာပြည် မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေ၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန် စည်းမျဉ်းဥပဒေ၊ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့ကို အင်္ဂလိပ် မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြုစု၍ ခရီးဖူးစာပေ၊ ရွှေမိုဃ်းစာပေတို့က ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထို့နောက် မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ လေ့လာချက် စာတမ်းများ၊ ယစ်မိုး အက်ဥပဒေဆိုင်ရာ သိပ္ပံနာမည် စာတမ်းများကို စာအုပ်အဖြစ် ရွှေမိုဃ်းစာပေ၊ Wisdom House စာပေတို့က ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲ ဥပဒေ အမျိုးမျိုးတို့အရ ဥပဒေအချင်းချင်း သဟဇာတ ဖြစ်ခြင်း၊ ပဋိပက္ခဖြစ်ခြင်းတို့ကို လေ့လာ၍ စာတမ်းများ ရေးသားကာ စာအုပ်အဖြစ် Wisdom House စာပေက ဆက်လက် ရေးသား ဖြန့်ဝေလျက်ရှိသည်။ ထို့ပြင် Facebook လူမှုကွန်ယက်တွင် မြေနှင့်ဆိုင်ရာ သိပ္ပံနာမည်များကို Maung Maung Nyunt ဟူသည့် အမည်ဖြင့် နေ့စဉ် ရေးသား မျှဝေပေးနေပါသည်။

ယခုအခါ မည်သည့် ရာထူးကိုမျှ ရယူခြင်း မပြုဘဲ စေတနာအလျောက် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ရှိ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကပြည်သူများ၏ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများအတွက် မေးမြန်းချက်များကို ဥပဒေရှုထောင့် သက်သက်မှ အခမဲ့ ဖြေကြားပေးမှုပြုကာ မိသားစုနှင့်အတူ ရန်ကုန်မြို့တွင် နေထိုင်လျက် ရှိသည်။

မာတိကာ

■ အမှာစကား	က
■ နိဒါန်း	၁
၁။ နိုင်ငံတော်သည် ပင်ရင်းပိုင်ရှင်	၂
၂။ ရှေးမြန်မာဘုရင်များခေတ်	၄
၃။ ဗြိတိသျှခေတ်ဦး	၇
၄။ ရန်ကုန်မြို့သစ် ပေါ်ပေါက်မှု	၁၄
၅။ ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့	၁၈
၆။ ဗြိတိသျှ အစိုးရခေတ် နိုင်ငံခြားသား	၂၁
၇။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းခြင်း ကန့်သတ်မှု	၂၅
၈။ လွတ်လပ်ရေး ရပြီး နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ခွဲခြားမှု	၃၁
၉။ နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့	၃၈
၁၀။ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ	၄၁
၁၁။ ရန်ကုန်မြို့နယ်နယ်နိမိတ် တိုးချဲ့ခြင်း	၄၉
၁၂။ လုပ်ငန်းများ ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း	၅၂
၁၃။ မြို့မြေမှတ်တမ်းများ အခြေအနေ	၅၆
၁၄။ နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် နိုင်ငံခြားသား	၅၉
၁၅။ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ	၆၁
၁၆။ ၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်မှု	၆၄

၁၇။ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်	၆၈
၁၈။ ရန်ကုန်မြို့မြေ စီမံခန့်ခွဲမှု ပြောင်းလဲခြင်း	၇၂
၁၉။ ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ပြင်ဆင်ခြင်း	၇၆
၂၀။ ပြည်တွင်းရှိ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီ	၈၄
၂၁။ နိုင်ငံတော်၏ ပြင်ပရောက် နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီ	၉၂
၂၂။ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားနှင့် မြေပုံ၊ မြေရာဇဝင်	၁၀၁
၂၃။ မြို့မြေစာရင်း	၁၁၀
၂၄။ ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင်စာရင်း (၁-က)	၁၂၂
၂၅။ အမည်ပြောင်း ရေးသွင်းခြင်း	၁၃၂
၂၆။ အမည်ပေါက် ပြောင်းရာတွင် ကန့်သတ်ချက်	၁၃၇
၂၇။ မြေပုံ၊ မြေရာဇဝင် မိတ္တူ	၁၄၂
၂၈။ မြေပိုင်မြေများ ပိုင်ဆိုင်မှု	၁၄၇
၂၉။ လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့်ရမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု	၁၅၅
၃၀။ မြေငှားဂရန်အရ ပိုင်ဆိုင်မှု	၁၇၂
၃၁။ လိုင်စင်ဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှု	၁၈၄
၃၂။ မြေပုံ၊ မြေရာဇဝင် မိတ္တူမှန် တင်ပြသည် ဆိုရာတွင်	၁၈၆
၃၃။ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ခြင်း	၁၉၄
၃၄။ ကန့်သတ်တားမြစ်ချက်များ	၂၀၂
၃၅။ အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်း	၂၀၈
၃၆။ အခြားသောမြို့များရှိ မြေများ	၂၂၁
၃၇။ ရင်ဆိုင်ရမည့် အန္တရာယ်	၂၃၂
၃၈။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဥပဒေ	၂၄၀
၃၉။ စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဥပဒေ	၂၄၃
■ နိဂုံး	၂၅၃
■ နောက်ဆက်တွဲများ	
(က) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေ	၂၅၇
(ခ) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ	၂၆၂

အမှာစကား

ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာရသည့် အခြေခံ အကြောင်းတရားသည် တက္ကသိုလ် တွင် ဥပဒေပညာ အဓိကဖြင့် ပညာသင်ယူနေသည့် နောက်ဆုံးနှစ် ကျောင်း သားလူငယ်တစ်ဦးက ရန်ကုန်မြို့ပေါ်တွင် ၁၉၈၇ ခုနှစ်၊ မရွှေ့မပြောင်းနိုင် သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်သည် ဆိုသည့် မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်းအပေါ် မေးမြန်းလာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း၏ မေးမြန်းချက်အပေါ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအပေါ်တွင် အခြေပြု၍ အကျဉ်းမျှ ဖြေကြားပေးခြင်းဖြင့် ရေးသားရန် ကြံရွယ်ခဲ့သော် လည်း ထိုမျှနှင့် လုံလောက်မှု မရှိနိုင်သည့် အကြောင်းတရားများကို တွေ့လာရ ပါသည်။

သူ၏ မေးမြန်းချက်တွင် နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့် အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ သည် ဟူသည့်အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ခြင်းသည် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ဖြစ်သည့်မြေ ဟူသည့်အချက်၊ ထိုမြေတည်ရာသည် ရန်ကုန်မြို့ ဖြစ်သည် ဟူသည့်အချက်၊ ပိုင်ဆိုင်သူ ကွယ်လွန်၍ အမွေဆက်ခံလိုခြင်း ဟူသည့် အချက်၊ အမွေ ဆက်ခံနိုင်ရန် ခွင့်ပြုခြင်း ဟူသည့်အချက်များကို သက်ဆိုင် ရာ ဥပဒေများအရ ခွဲခြား သုံးသပ် တင်ပြရန် လိုအပ်လာသည်ကို သုံးသပ်မိ သည့် အလျောက် ဤသို့ စာတစ်အုပ်အဖြစ် ရေးသား ပေါ်ပေါက်လာစေ ပါသည်။

ယနေ့ကာလ လူအများအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားသားဟု ဆိုပါက မြန်မာ နိုင်ငံသား ဥပဒေမျှကိုသာ ဖတ်ရှု၍ သုံးသပ် မှတ်ချက်ပြုကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် မေးမြန်းလာချက်ပါ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်သည့်မြေ ဟူသည်တွင် ထိုမြေတို့ကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးသည့် ကာလတွင် အာဏာသက်ရောက်နေသည့် နိုင်ငံခြားသားဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ၏ ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ချက်၊ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ထိုအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကို ပြင်ဆင်မှု၊ ထိုအက်ဥပဒေနှင့် ယနေ့ တည်ဆဲ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေနှင့် ချိတ်ဆက် စဉ်းစားမှုတို့ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြခြင်း မပြုပါက တိုင်းရင်းသားအမည် မဟုတ်သည်နှင့် (အထူး သဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသားတို့၏အမည် ဖြစ်သည်နှင့်) နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်သည် ဟူ၍ တရားသေ ကောက်ယူမှုများ ပေါ်ပေါက်လာ ပါမည်။ ထိုအခါ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေး ချယ်ရေး အက်ဥပဒေအရ ပေးအပ်ခဲ့သည့် အခွင့်အရေးများကို မျက်ကွယ်ပြု ရာရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသားများဆိုင်ရာ ခေတ် အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အက်ဥပဒေများနှင့် ချိတ်ဆက်စဉ်းစားနိုင်ရန် ထည့်သွင်း ဖော်ပြရပါသည်။

နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့် စကားရပ်ကို ရှင်းလင်း တင်ပြပြီးနောက် မြေ အတွက် စဉ်းစားရပြန်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခေတ်အဆက်ဆက် မြေနှင့် ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည် ဖြစ်ပေရာ ဖြစ်စဉ်အပေါ် အကြောင်း ကိစ္စအလိုက် ထိုစဉ်ကာလ အာဏာသက်ရောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပစ်ပယ်၍ မရသည်ကို သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုရန် ဖြစ်သော မြေကို ထိုဥပဒေများအရ-

- ပိုင်ဆိုင်သူ အခွင့်အရေး (Land owner's right)၊
- လက်ဝယ်ထားခွင့် ရသူ အခွင့်အရေး (Land holder's right)၊
- အသုံးပြုခွင့်ရသူ အခွင့်အရေး (Land user's right)၊
- စိုက်ပျိုးခွင့် သက်သက်မျှသာ အခွင့်အရေး (only tiller right)

ဟူသည်တို့အနက် မည်သည့်ဥပဒေအရ မည်သည့် အခွင့်အရေး ပေးခဲ့သည်၊ ထိုအခွင့်အရေးတွင် အမွေဆက်ခံခွင့်အတွက် မည်သို့ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ရှိ သည်တို့ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြေကို နည်းလမ်း တစ်ရပ် ရပ်ဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည် ဆိုလေတိုင်း အမွေဆက်ခံခွင့် ရသည် မဟုတ်ပါ။

မြေကို ပိုင်ဆိုင်ပါသည် ဆိုရာတွင်လည်း မည်သည့်အထောက်အထား များအရ ပိုင်ဆိုင်သည်ဟု သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရမည် ဟူသည်ကို သတိပြုရန်

လိုအပ်လာသည် ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ကာလတွင် ဌာနဆိုင်ရာတချို့ အပါအဝင် ပြည်သူ့အများစုက မြေခွန်ပြေစာ အမည်ပေါက်မှု၊ မြေစာရင်းပုံစံ ၁၀၅/၁၀၆ အမည်ပေါက်မှုတို့ကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားအဖြစ် လွှဲမှားစွာ မှတ်ယူနေကြပါသည်။ ယင်းတွင် အမည် ပါရှိသည်မှာ မြေကို နည်းလမ်း တစ်ရပ်ရပ်အရ လက်ဝယ် ရယူ အသုံးပြုခြင်းကြောင့် မြေခွန် ပေးဆောင်ထိုက်သူအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး ပိုင်ဆိုင်မှု အတွက် အထောက်အထား မဟုတ်သည်ကို အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၌ အထင်အရှား ဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ပါက အမှန်တကယ် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းအတွက် သက်သေ တင်ပြရန် အချက်များကို အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ စိစစ်ရန် ထပ်မံ လိုအပ်လာသည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ မစိစစ်ဘဲ မြေအမည်ပေါက်ပါသည် ဆိုရုံမျှနှင့် အမွေ ဆက်ခံခွင့်အတွက် စိစစ်သည် ဆိုပါလျှင် မြေကို စီမံခန့်ခွဲသူများအနေဖြင့် အရည်အချင်း မရှိသူများဟု သတ်မှတ်ခံရမည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိစေ မည် ဖြစ်ပါသည်။

မေးမြန်းလာချက်တွင် ရန်ကုန်မြို့ရှိ မြေဟု ဆိုထားပြန်သည်။ ထိုသို့ သောအခါ ရန်ကုန်မြို့ နယ်နိမိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ချဲ့ထွင်ခဲ့သည် ဖြစ်ပေရာ မည်သည့်ကာလက မြေကို ရည်စူးကြောင်း စိစစ်ရပါမည်။ ထို့ပြင် မူလ ရန်ကုန်မြို့၏ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိမြေအပေါ် ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက် မှုနှင့် အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ဖြင့် မြေကို ဆိုင်ရေးဆိုင်ခွင့် ပေးအပ်ထားရာမှ ရန်ကုန်မြို့နယ်နိမိတ်အတွင်း ကျရောက်လာသော ဥပဒေ၏ အာဏာ သက် ရောက်မှုအရ မည်သို့ ရှိမည်ကိုလည်း ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်လာပါ သည်။ ထိုမျှသာမက ဥပဒေတစ်ရပ်ဖြင့် မြေကို ဆိုင်ရေးဆိုင်ခွင့် ပေးပြီး နောက်ပိုင်းတွင် မြေအမျိုးအစားအလိုက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများ၏ အာ ဏာသက်ရောက်ခဲ့မှုများကိုလည်း မျက်ကွယ်ပြု စဉ်းစား၍ မဖြစ်နိုင်ပေ။

မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့် တောင်းခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြေကို ပိုင်ဆိုင် ခဲ့သည်ဆိုသူ အမွေရှင် မည်သည့်ကာလက သေဆုံးခြင်း ဖြစ်သည် ဟူသည့် အချက်ကိုလည်း မျက်ကွယ်ပြု၍ မရနိုင်ပေ။ မြေကို ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည် ဖြစ်စေ ကာမူ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ကွယ်လွန်ခြင်း ဖြစ်ပါက ထိုစဉ် ကာလ တည်ဆဲဥပဒေများအရသာ အမွေဆက်ခံခြင်းကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေသည် ယင်းမပြဋ္ဌာန်း မီက ကွယ်လွန်၍ အမွေဆက်ခံခွင့်အပေါ် နောက်ကြောင်းပြန်၍ အာဏာ

mgyoe.com

သက်ရောက်စေသည် မဟုတ်ပေ။ ဤသည်အတွက် တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်က အတိအလင်း စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ရှိသည်ကို သတိပြုကြရပေမည်။ အကယ်၍ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးမှ ကွယ်လွန်သည် ဖြစ်သော် ကွယ်လွန်သူသည် မြေကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းအတွက် ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းသည့် သတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ မရှိ စိစစ်ရန် အချက်ကို လည်း မကျော်လွှားသင့်ပေ။

ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်ကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့ခြင်းအပေါ် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း အရေးယူမှု မပြုဘဲ ဥပဒေက ပေးအပ်ရမည့် ခံစားခွင့်ကို ပေးအပ်သည် ဆိုပါက ထိုဆောင်ရွက်ချက်သည် အဂတိတရား ကင်းသည် ဆိုလျှင် ယုံရခက်ခက်ပင် ဖြစ်ပါမည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့် ပေးရေးကိစ္စတွင် အမွေရှင်၏ ကွယ်လွန်မှုနှင့် မကွယ်လွန်မီ မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုတို့ကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ် ဥပဒေအရ အဆုံးအဖြတ်ပေးရာတွင်-

- ကွယ်လွန်သူ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည့်မြေကို အမွေဆက်ခံခွင့် ပြုရာ၌ ဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံခွင့်ရှိသူများကို အမွေဆက်ခံခွင့် ပြုကြောင်း အမိန့်ချမှတ်ခြင်းနှင့်
- အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားသူကို အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်း

ဟူ၍ အမွေဆက်ခံခွင့်ပေးခြင်း ခံရသူနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အပိုင်း နှစ်ပိုင်းပေါ်ပေါက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မည်သည်က ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်သည် ဟူသည်ကို စဉ်းစား သုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။ အမွေဆက်ခံမည့်သူများ၏ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာတရားအလိုက် အမွေဆက်ခံရေး မှုများသည် ဥပဒေအရာတွင် အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကွဲပြားသည် ဖြစ်ပေရာ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဥပဒေအရ အမွေ ဆက်ခံရန် ချမှတ်သည့် အမိန့်တစ်ရပ်သည် တည်ဆဲ ဥပဒေ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းများနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲမှု မဖြစ်စကောင်းပါ။

နိုင်ငံသား ပြည်သူ့အားလုံး ပူးပေါင်း ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေနယ်နိမိတ်ဖြင့် တည်ထောင်ထားသည့် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မြေတစ်ရပ်ကို နိုင်ငံခြားသား တစ်ဦးက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည် ဟူသည့် သဘောထားမှတ်ချက် ပေးရေးသည် အထူးပင် အလေးဂရုပြုရမည့် အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများနှင့် အကြိမ်ကြိမ် စိစစ်ကာ သက်သေအထောက်

mgyoe.com

အထားများကို ယုံကြည် လက်ခံနိုင်သည့်အဆင့် ရှိမှသာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေပါ စာသားများကြောင့် အမွေ ဆက်ခံခွင့်ကို မပေးလိုသော်လည်း ပေးရခြင်းမျိုး ဖြစ်သင့်ပါသည်။ သာမန် မြေပုံ မြေရာဇဝင်တွင် လူမျိုးခြားအမည် ပါရှိသည်ကို တင်ပြရုံမျှဖြင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်ကာ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ခဲ့မှုကို မျက်ကွယ်ပြု၍ လျှောက်ထားလာသည့်အတိုင်း အမွေ ဆက်ခံခွင့်ပြုသည့် အမိန့်ကို အလွယ်တကူ ချမှတ်သည် ဖြစ်လျှင် ၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ အနှစ်သာရတို့နှင့် သွေဖည်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ မေးမြန်းသူ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား လူငယ်ကလေးအနေဖြင့် မေးခွန်းတို့ကလေးမျှသာ မေးမြန်းလာသည် ဖြစ်သော်လည်း ဖြေကြားရသူ မိမိကမူ ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ လေ့လာ ဖြေကြားရသည် ဖြစ်ပေရာ ဤသို့ စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ရေးသား၍ ပြန်လည် ဖြေကြား တင်ပြလိုက်ရပါ တော့သည်။

ဤသို့ ရေးသားရာတွင် ကိုးကား ဖော်ပြရသည့် ဥပဒေ အများစုသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည် ဖြစ်ပေရာ ယင်းသို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မူရင်း ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် မိမိ နားလည် တတ်ကျွမ်းသမျှဖြင့် မြန်မာပြန်ဆိုချက်တို့ကို ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြချက်ကိုလည်း ကြိုးစား၍ ထည့်သွင်းဖော်ပြပေးထားပါသည်။ ဤသည်တွင်ပင် မိမိကမူ ပြီးပြည့်စုံသော အဖြေတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည် ဟူ၍ မိမိကိုယ်မိမိ အာမမခံရဲသေးကြောင်း ဝန်ခံ တင်ပြလိုပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အားဖြင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဥပဒေပုစ္ဆာ ဆွေးနွေးစရာ ဟူ၍ ဖြစ်ရာ-

- မြေတစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်သည် ဆိုရာ၌ မည်သည့်အရပ်ရှိ မြေကို ပိုင် ဆိုင်လိုလျှင် မည်သည့်အထောက်အထားများဖြင့်သာ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း ပြနိုင်ခြင်း၊
- ယနေ့ကာလ လူအများ ယုံကြည် လက်ခံနေသည့် မြေခွန်ပြေစာ အမည်ပေါက်မှု၊ မြေစာရင်းပုံစံ ၁၀၅/၁၀၆ အမည်ပေါက်ရှိမှုတို့ သည် ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း အထောက်အထားများ မဟုတ်ခြင်း

စသည်တို့ကိုလည်း ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ တရားရေးမဏ္ဍိုင်မှ စီရင်ထုံးများ ဖြင့်လည်း တစ်ပါတည်း တင်ပြထားပါသည်။ မေးခွန်းရှင်က နိုင်ငံခြားသား

mgyoe.com

ပိုင်မြေအတွက် မေးမြန်းလာသည် ဖြစ်သော်လည်း မြေနှင့် မကင်းသူတိုင်း အတွက် မြေယာအရေး ပြဿနာများ၊ အိမ်ခြံမြေ ပြဿနာများတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် ဆိုင်ရာ အပိုင်းအလိုက် ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေး ထားပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာ အမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်နေသည့် ယနေ့ခေတ်ကာလတွင် နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ အမွေဆက်ခံခြင်း ဟူသည့် အပေါ် မည်သို့သော နိုင်ငံခြားသားက ပိုင်သည် ဟူရာ၌ ဥပဒေအရ မည် သည်တို့ကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ကွယ်လွန်ချိန်နှင့် အမွေဆက်ခံချိန် ကာလ သတ်မှတ်ချက်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်းနှင့် တရား ရုံးက အမွေဆက်ခံခွင့်ပြုခြင်း ဟူသည့် ဥပဒေပုစ္ဆာများကို စာဖတ်သူတို့သာ ဆက်လက် သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ကြပါရန် ပန်ကြားလိုက်ရပါတော့သည်။

ဦးမောင်မောင်ညွန့်.

နိဒါန်း

တက္ကသိုလ်တွင် ဥပဒေဘွဲ့အတွက် စာတမ်း တင်ရန် ပြင်ဆင်နေသည့် ဥပဒေ ကျောင်းသား လူငယ်တစ်ဦးက-

‘၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်း ခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေအရ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ နိုင်ငံခြားသားပိုင် မြေများကို အမွေဆက်ခံခွင့် ပေးသည့် ကိစ္စရပ်များကို လေ့လာ တွေ့ရှိရ ပါသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက်ပိုင်း၌လည်း နိုင်ငံ ခြားသားပိုင်မြေများ ဆက်လက် တည်ရှိနေပါသလား၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ မြေမှန်သမျှ နိုင်ငံတော်ကသာ ပိုင်သည်ဟု မှတ်ယူပါသည်။ မည်သည့်ဥပဒေများအရ နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေဟု သတ်မှတ်ပါသလဲ သိလို ပါသည်’

ဟူ၍ မေးမြန်းလာပါသည်။ ယနေ့လူငယ်တို့အတွက် မေးထိုက်သည့် မေးခွန်း တစ်ရပ် ဖြစ်၍ ယင်းကို ဖြေကြားမှုနှင့်အတူ အများသို့ပါ မျှဝေပေးခြင်း ဖြစ် ပါသည်။

ရေးသား ဖော်ပြရာတွင် မေးမြန်းချက်သည် ရန်ကုန်မြို့ဟု ဆိုထားသော် လည်း အခြားသော မြို့များတွင်လည်း အလားတူ ကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်နိုင် သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဖြေကြားမှု၏ နောက်ပိုင်းတွင် အခြားသော မြို့များ အတွက် ဆက်စပ် သုံးသပ်နိုင်ရန် တစ်ပါတည်း ရေးသား မျှဝေလိုက်ပါသည်။

(၁)

နိုင်ငံတော်သည် ပင်ရင်းပိုင်ရှင်

နိုင်ငံအတွင်းရှိ မြေဟူသမျှ နိုင်ငံတော်ကသာ ပိုင်ဆိုင်သည် ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှုအမှားကို ဦးစွာ တင်ပြပါမည်။ ထိုစကားကို အခြေခံဥပဒေအရဟု ဆိုကြသည့်အပေါ် အခြေခံ ဥပဒေများကို ပြန်လည် လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသည်များကို သာမန်ကာလျှံကာ ဖတ်ရှုကာ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှု လွဲမှားနေကြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃၀၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင်အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ ပါသည်-

၃၀။ (၁) နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။

ထိုမှသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၈၊ ပုဒ်မခွဲ (က) တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၁၈။ နိုင်ငံတော်သည်-

(က) မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်၊ လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတ ပစ္စည်း အားလုံးနှင့် မြေယာ အားလုံးတို့၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။

ထိုမှသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်း ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ၌လည်း ပုဒ်မ ၃၇၊ ပုဒ်မခွဲ (က) အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၃၇။ နိုင်ငံတော်သည်-

(က) နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့် လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတ အားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ခေတ်အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော အခြေခံဥပဒေများတွင် လေ့လာ ပါက နိုင်ငံတော်သည် ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဟူ၍သာ အစဉ်တစိုက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်ကို စကားရပ်အားဖြင့် သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

ခေတ်အဆက်ဆက် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် အခြေခံ ဥပဒေများတွင် မြေနှင့် စပ် လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သည် ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည့်အတွက် 'ပင်ရင်းပိုင်ရှင်' ဟူသည့် စကားရပ်ကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာန မြန်မာစာအဖွဲ့ ဦးစီးဌာနက ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် မြန်မာစာအဘိဓာန်စာအုပ်တွင် ယင်း ဝေါဟာရအတွက် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ပင်ရင်း၊ န - အခြေခံ။ မူလ။ ပင်မ။

အလားတူစွာ 'ပိုင်ရှင်' ဟူသည့် ဝေါဟာရကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုပြ ထားပါသည်။

ပိုင်ရှင်၊ န - ပိုင်သူ။ အရှင်ဖြစ်သူ။

ဤဖွင့်ဆိုချက်များအားဖြင့် ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဟူသည့်စကားရပ်သည် မူလက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူအဖြစ် တွေ့ရပါမည်။ ထိုသို့ မူလက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်နှင့် မျက်မှောက်ကာလတွင် ပိုင်ဆိုင်သူဟု တရားသေ မှတ်ယူ၍ မရပေ။ ပိုင်ဆိုင်မှု ဆက်လက် ရှိနိုင်သကဲ့သို့ ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိတော့သည်လည်း ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ ရှေးဦး ကနဦး ကာလတွင်မူ ပိုင်ခဲ့သည်ဟု ကောက်ယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၂)

ရှေးမြန်မာဘုရင်များခေတ်

နိုင်ငံတော်သည် မြေများကို ရှေးဦး မူလ ကာလတွင် ပိုင်ခဲ့သည်ဟု ဆိုပါက မည်သည့်ကာလကို ရည်ညွှန်းသည် ဟူသည့် အချက်က ယှဉ်တွဲ ပါဝင်လာမည် သာ ဖြစ်ပါသည်။ ရှေးဦးမူလ ဟူသည့် ကာလသည် ပထမ မြန်မာနိုင်ငံတော် ထူထောင်သည့် ပုဂံခေတ်ကို ဆိုလိုပါသည်လားဟု မေးပါကလည်း ထိုခေတ်တွင် မြေဟူသမျှကို မင်း (ရှင်ဘုရင်) က ပိုင်ကြောင်း အထောက်အထား မတွေ့ရပါ။ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလထုတ် စာပေနှင့်လူမှုရေးသိပ္ပံကျာနယ် အတွဲ (၃) တွင် ပါရှိသည့် ဒေါ်ခင်ခင်စိန် ရေးသားပြုစုသော ပုဂံခေတ် တရားစီရင်ရေး သုတေသနစာတမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်-

‘ပုဂံခေတ်ထိုး ကျောက်စာများအရ ရေမြေရှင် ဧကရာဇ်က မိဖုရား၊ သားသမီး တို့အား ချစ်ခင်မြတ်နိုး၍ ပေးသော မြေ၊ မျှမတ် စသည့် မင်းမှုထမ်းတို့အား ရဲဆုအဖြစ် ပေးသနားသော မြေ၊ လစာရိက္ခာအစား ပေးသနားသော မြေ၊ မင်းပေး မဟာဒါန် လယ်မြေ၊ သာသနာကို လှူဒါန်းသော လယ်မြေ၊ ဘိုးဘွားမိဘတို့မှ ဆင်းသက်သော အမွေလယ်မြေ၊ သူတစ်ပါးထံမှ ဝယ်ယူထားသော လယ်မြေ စသည်ဖြင့် အမျိုးအစား ကွဲပြားလျက်ရှိခဲ့၏။

မင်းက ချစ်ခင်မြတ်နိုး၍ ပေးသောမြေသည်လည်းကောင်း၊ မျှမတ်စသည့် မင်းမှုထမ်းတို့အား ရဲဆုအဖြစ် ပေးသနားသောမြေတို့သည်လည်းကောင်း မင်းနှင့် စပ်ဆိုင်သော၊ နိုင်ငံတော်နှင့် စပ်ဆိုင်သော မြေများ ဖြစ်သည်။ ဘိုးဘွားမိဘတို့မှ ဆင်းသက်သော အမွေလယ်မြေနှင့် အရောင်းအဝယ်မြေများမှာ ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင် လေသည်။’

စာတမ်းရှင် ဒေါ်ခင်ခင်စိန်အနေနှင့် ပုဂံခေတ် ကျောက်စာများအရ လေ့လာတင်ပြချက် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ယင်းသို့ ဆိုပါက ပုဂံခေတ်ကပင် မြေ ဟူသမျှကို ရှင်ဘုရင် (အစိုးရ) က ပိုင်ဆိုင်သည် ဟူ၍ တရားသေ မဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ပြည်သူတစ်ဦးချင်း ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေများ ရှိကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

မြန်မာဘုရင်တို့ အုပ်ချုပ်မှု နောက်ဆုံးကာလ ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ပြုစုပြီး ထင်ရှားလှသည့် မနုကျယ်ဓမ္မသတ်တွင် မည်သို့ ဆိုသည်ကိုလည်း လေ့လာမိပါသည်။ အဆိုပါ ဓမ္မသတ် အဋ္ဌမတွဲ၊ အပိုဒ် (၁) ပါ မြေသေ မြေရှင် တရားဟူသည်၌ အောက်ပါအတိုင်း နိဒါန်းချိ၍ ဖွင့်ဆိုပြထားပါသည်-

‘အကြင်သူတို့၌ မြေသေ၊ မြေရှင်ဟု ပိုင်စုတွင် နှစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် မြေသေ ဟူ၍၌ သူရဲမြေ၊ အစုအငန်းကို ပေးသောမြေ၊ သူကြီးပြည်စိုး၊ မြေတိုင်းတောက် စာချိစာမား၊ အကြီးအစီးတို့ကို စားစု မင်းဧကရာဇ်က နယ်ပယ်နှင့် ပေးသောမြေ၊ အဘေးအစဉ် ရှည်စွာက မျိုးရိုးစဉ်ဆက် အအုပ်အကြီးတို့ စားစုလုပ်စုမြေ၊ သည်မြေရပ်များသည် မြေသေ မည်၏။ မြေရှင် ဟူရာ၌ ၎င်းမြေသေမှ ကြွင်းသော ဘေး၊ ဘိုး၊ မိဘက ဆင်းသက်၍ အမွေရသောမြေ၊ သူတထူး ရောင်း၍ဝယ်ရာသောမြေ၊ သူတထူး ပြေး၍ ရသောမြေ၊ မဆီးမတား အသိအမြင် ဆယ်နှစ် လုပ်၍ ပိုင်သောမြေ၊ တောကို ခုတ်ထွင်တီကျင်း၍ ရသောမြေ၊ စမြင်၊ မြေတိုင်း၊ အကြီးအအုပ်တို့ ပေးရသောမြေ၊ သည်မြေရပ်များသည် မြေရှင် မည်၏။’

ဤအပိုဒ်တွင် မြေသေ ဟူသည်နှင့် မြေရှင် ဟူသည်တို့၏ သဘောသဘာဝကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆက်လက် ဖော်ပြထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ဤတွင်လည်း မြေကို ပြည်သူတို့ ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေအဖြစ် ပိုင်ဆိုင်မှုကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းထားခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့သော ဓမ္မသတ်များ၊ ကျောက်စာ၊ ပေစာများကို စုစည်း၍ ပုဂံဝန်ထောက် ဦးတင်က ပြုစု၍ ၁၉၂၄ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ‘မြန်မာမင်းများ အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း’ စာအုပ်၏ ပဉ္စမပိုင်း၊ ၅၃၆ (၁)၊ လယ်ယာဌာနတွင် မြေအမျိုးအစား ကွဲပြားပုံအကြောင်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြားမှုကို တွေ့ရပါသည်-

- (က) ရှင်ဘုရင်နှင့်ဆိုင်သော အရာတော်မြေ၊
- (ခ) ပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော ဘိုးဘပိုင်မြေ၊
- (ဂ) သာသနာနှင့်ဆိုင်သော ဝတ္ထုကံမြေ။

သို့ဖြစ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှေးဘုရင်များခေတ်အတွက် ပုဂံခေတ်ဦးကာလ မှသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်တိုင်အောင် မြေ ဟူသမျှကို ရှင်ဘုရင် (အစိုးရ သို့ မဟုတ် နိုင်ငံတော်) ပိုင်သည် ဟူသည့် အယူအဆ အစဉ်အလာ မရှိခဲ့ပါ။ ကျမ်းဂန်များပါ ‘ရေမြေသနင်း ပြည့်ရှင်မင်း’ ဟူသည့် စကားရပ်ပါ ‘သနင်း’ ဟူသည့် ဝေါဟာရကို အဘိဓာန်တွင် ‘အထွတ်အမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်’ဟုသာ ဖွင့်ဆိုပြီး ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဆိုမထားကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ဤသည့် အထောက်အထားများအရ ရှေးပဒေသရာဇ် ခေတ်တွင် မြေ ဟူသမျှကို ရှင်ဘုရင်က ပိုင်သည် ဟူ၍ မရှိသည့်အားလျော်စွာ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် အဆက်အစပ် ရှာမရတော့ပါ။

(၃)

မြတ်သျှခေတ်ဦး

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် ရှေးမြန်မာမင်းများလက်ထက်၌ မြေ ဟူသမျှကို ရှင်ဘုရင်က ပိုင်သည် ဟူ၍ မရှိခဲ့သော်လည်း မြတ်သျှနယ်ချဲ့လက်အောက်သို့ ရောက်ရှိချိန်တွင် မြေ ဟူသမျှကို နိုင်ငံတော် (အစိုးရ) က ပိုင်သည် ဟူသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဥပဒေများတွင် အထင်အရှား တွေ့လာရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယ ကျူးကျော်စစ်အပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်း တစ်ရပ်လုံး မြတ်သျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက် ရောက်ရှိပြီးနောက် မြေအတွက် ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ၁၈၇၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့က စတင်၍ အာဏာသက်ရောက်သည့် မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act, 1873) ကို ဦးစွာ လေ့လာ တင်ပြပါမည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေသည် မြို့ရွာများအတွင်း အာဏာသက်ရောက်မှု မရှိသည်ကို ပုဒ်မ ၄ ၌ အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်-

- 4. Nothing contained in this Part shall apply to the following –
 - (a) land included in any forest constituted a 'reserved forest' under the law for the time being in force :
 - (b) land included in any fishery demarcated under the Fisheries Act :
 - (c) the soil of any public road, canal, drain or embankment :
 - (d) land included within the limits of any town :
 - (e) land appropriated to the dwelling-places of any town or village :
 - (f) land included in any military cantonment :

(g) land included in any civil station :

(h) land belonging [on the 1st February 1879]1 to the site of any monastery, pagoda or other sacred building, or of any school, and continuing to be used for the purposes of such monastery, pagoda, building or school.

The President of the Union may from time to time, by notification, exclude any other land from the operation of this Part or of any section thereof.

၄။ ဤအခန်းပါ မည်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကမျှ အောက်ပါတို့နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ-

- (က) တည်ဆဲဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ 'ကြိုးဝိုင်းသစ်တော'အဖြစ် ထူထောင်ထားသည့် သစ်တောတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်သည့် မြေများ၊
- (ခ) အင်းအိုင်အက်ဥပဒေအရ အင်းအိုင်အဖြစ် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ထားသည်အတွင်း ပါဝင်သော မြေများ၊
- (ဂ) အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းများ၊ တူးမြောင်း၊ ရေနုတ်မြောင်း သို့မဟုတ် တာတမံနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြေများ၊
- (ဃ) မြို့တစ်စုံတစ်ရာ၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း အကျုံးဝင်သည့်မြေများ၊
- (င) မြို့ သို့မဟုတ် ကျေးရွာ တစ်ရပ်ရပ်ရှိ လူနေအိမ်ရာမြေအဖြစ် ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားသည့် မြေများ၊
- (စ) တပ်မြို့ တစ်စုံတစ်ရာအတွင်း အကျုံးဝင်သည့် မြေများ၊
- (ဆ) မြို့ပြဝန်ထမ်းအိမ်ရာမြေ တစ်စုံတစ်ရာအတွင်း အကျုံးဝင်သည့်မြေများ၊
- (ဇ) ၁၈၇၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဘုရားစေတီ သို့မဟုတ် အခြား ဘာသာရေး အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် စာသင်ကျောင်း တစ်ရပ်ရပ် တည်ရှိနေပြီး အဆိုပါ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဘုရားစေတီ၊ အဆောက်အအုံ သို့မဟုတ် စာသင်ကျောင်းအတွက် ဆက်လက်အသုံးပြုနေသည့် မြေများ။

နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် အခါအားလျော်စွာ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဤအခန်း သို့မဟုတ် ဤအခန်းပါ ပုဒ်မ တစ်ရပ်ရပ်နှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိစေရန် မည်သည့်မြေကိုမဆို ချန်လှပ်ထားနိုင်သည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မြို့ရွာအတွင်းရှိ မြေများ၊ သစ်တောမြေများ၊ အင်းအိုင်မြေများ၊ တပ်မြို့နယ်မြေများ၊ လူနေအိမ်ရာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် မြေများမှအပ ကျန်မြေများအပေါ် အာဏာသက်ရောက်ပါသည်။

အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့် မြေများအတွက် ရနိုင်သည့် အခွင့်အရေးများအဖြစ် ပုဒ်မ ၆ တွင် အောက်ပါအတိုင်း အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်-

- 6. No right of any description shall be deemed to have been or shall be acquired by any person over any land to which this Part applies, except the following :—
 - (a) rights created by any grant or lease made by or on behalf of the Government;
 - (b) rights acquired under sections 26 and 27 of the Limitation Act;
 - (c) rights created or originating in any of the modes hereinafter in that behalf specified;
 - (d) rights legally derived from any right mentioned in clauses (a), (b) and (c) of this section.

- ၆။ အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများမှ အပ ဤအခန်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိခဲ့ကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မည်သူမျှ မှတ်ယူနိုင်ခြင်း မရှိစေရ-
 - (က) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ အပိုင်ပေးအပ်ချထားမှု သို့မဟုတ် အငှား ပေးအပ်ချထားမှုအရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ၊
 - (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ နှင့် ၂၇ တို့အရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ၊
 - (ဂ) ယင်းကိစ္စရပ်အလို့ငှာ ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ ပေါ်ပေါက်လာသည့် သို့မဟုတ် စတင် ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခွင့်အရေးများ၊
 - (ဃ) ဤပုဒ်မ၏ အပိုင်ခွဲ (က)၊ (ခ) နှင့် (ဂ) တို့ပါ အခွင့်အရေးများ တစ်ရပ်ရပ်မှ ဥပဒေနှင့်အညီ ရရှိမည့် အခွင့်အရေးများ။

ဤပုဒ်မပါ အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့်မြေများတွင် အောက်ပါ အခွင့်အရေးများ (Rights) မှအပ အခြား မည်သည့် အခွင့်အရေးမျှ ရရှိသည်ဟု မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရ ဟူ၍ အတိအလင်း တားမြစ်ထားပါသည်-

- (က) အက်ဥပဒေအရ သာသနာရေး၊ အများပြည်သူ အရေးတို့အတွက် ယင်းကိစ္စအလို့ငှာ အသုံးပြုနေသည့်ကာလတစ်လျှောက် မြေကို အသုံးပြုခွင့် (အပိုင်ဂရန်ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်) နှင့် နှစ်ကာလ သတ်မှတ်

ချက် တစ်ရပ်အတွင်း သတ်မှတ်ထားသည့် စည်းကမ်းချက်များအရ သာ မြေကို အသုံးပြုခွင့် (အငှားဂရန်ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်)။

- (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂၆ ပါ အစိုးရမြေကို နှစ်ပေါင်း ၆၀ တိတိ အတားအဆီး မရှိ အသုံးပြုလာခဲ့ခြင်းကြောင့် အစဉ်ဆက်လက် အသုံးပြုရန် ရရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
- (ဂ) လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး (Landholder's Right) အရ ရရှိပြီး မြေကို စွန့်လွှတ်ထားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပျက်ပြားသွားသည့် အခွင့်အရေး၊
- (ဃ) အထက်ပါ အခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ် ရသူထံမှ ဥပဒေနှင့်အညီ အမွေ ဆက်ခံခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ လွှဲပြောင်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ မြေကို ရရှိပါက မူလအတိုင်း ဆက်လက် ခံစားနိုင်သည့် အခွင့်အရေး။

အထက်ပါအတိုင်း မြေကို အသုံးပြုခွင့် ရသူများအနေနှင့် အတိအလင်း အခွန်လွတ်ငြိမ်းခွင့် မရရှိပါက မြေခွန်ကို မပျက်မကွက် ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်ပြီး အခွန်ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက အစိုးရက မြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤအက်ဥပဒေအရ မြေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေးအပ်သည့် အခွင့်အရေး ဟူသည်မှာ မြေကို အသုံးပြုခွင့် (Land use Right) သာ ဖြစ်ပြီး ပိုင်ဆိုင်မှု (Ownership) မပေးခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ မြေကို ပိုင်ဆိုင်သူမှာ စစ်တိုက် သိမ်းယူထားသည့်မြေ ဖြစ်၍ ဗြိတိသျှ အစိုးရအနေနှင့် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) (အစိုးရပိုင်မြေ) အဖြစ်သာ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

၁၈၇၆ ခုနှစ်၊ မြေနှင့် အခွန် အက်ဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းရှိ မြို့ရွာများ၏ ပြင်ပတွင် တည်ရှိသည့် လယ်ယာမြေနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) (အစိုးရပိုင်မြေ) အဖြစ် သတ်မှတ်သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းရှိ မြို့ရွာများအတွင်းရှိ မြေများကိုလည်း ၁၈၉၈ ခုနှစ်၊ အောက် မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Lands Act, 1898) ဖြင့် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) ဟု ထပ်မံ သတ်မှတ်မှုကို တွေ့ရပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) ဖြင့် နိုင်ငံပိုင်မြေ ဟူသည်အတွက် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို သတ်မှတ် မှုကို တွေ့ရပါသည်-

State land means all land of which no absolute and revenue free grant has been made, recognised or continued by or on behalf of the [....] Government;

နိုင်ငံပိုင်မြေ ဆိုသည်မှာ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့် သို့မဟုတ် ယင်းသို့ ပေးအပ်ကြောင်း အသိအမှတ် မပြုသည့် သို့မဟုတ် ဆက်လက်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့် မြေများကို ဆိုလိုသည်။

ဤဖွင့်ဆိုချက်အရ မြို့ရွာများအတွင်းရ မြေများတွင် အောက်ပါ အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်၌ တည်ရှိနေသည့် မြေများ အားလုံးသည် နိုင်ငံပိုင်မြေများ အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်-

- (၁) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့် မြေများ၊
- (၂) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ အခွန်လွတ် အပိုင်ပေးအပ်ကြောင်း အသိအမှတ် မပြုသည့် မြေများ၊
- (၃) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ ကိုယ်စားဖြစ်စေ အခွန်လွတ် အပိုင် ဆက်လက်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့် မြေများ။

သို့ဖြစ်၍ မြို့ရွာအတွင်းရှိမြေများတွင် အထက်ပါ အခြေအနေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြေများ အားလုံးသည် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State land) (အစိုးရပိုင်မြေ) အဖြစ် ရောက်ရှိသွားပြီး ယင်းအချက်များနှင့် လွတ်ကင်းသည့် မြေများသာလျှင် နိုင်ငံတော်က မပိုင်သောမြေ (non-State land) အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ပါသည်။ ဤသို့ အက်ဥပဒေတွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာပါက မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်း ဒေသရှိ မြို့ရွာများအတွင်း နိုင်ငံတော် (အစိုးရ) က မပိုင်သည့် မြေများ တည်ရှိနေမည်ဟု မှန်းဆရပါသည်။

ထိုသို့သော နိုင်ငံပိုင်မြေများတွင် ပြည်သူတို့ ရယူ ခံစားပိုင်ခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်-

- 7. No right of any description as against the Government shall be deemed to have been, or shall hereafter be, acquired by any person over any land in any town or village except the following, namely:-
 - (a) rights created by grant or lease made by or on behalf of the Government;

- (b) rights acquired as against the [...] Government under the Limitation Act;
- (c) rights originating and acquired in any of the modes specified in the next following section, or in section 9 or section 10;
- (d) rights legally derived from any right mentioned in clauses (a), (b) and (c) of this section.

၇။ မြို့နှင့်ကျေးရွာများရှိ မြေတစ်စုံတစ်ရာတွင် မည်သူမဆို အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေးများမှအပ အခြား မည်သည့်အခွင့်အရေးကိုမျှ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်၍ ရရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် ရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ယူပိုင်ခွင့် မရှိစေရ-

- (က) အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရကိုယ်စားဖြစ်စေ အပိုင် သို့မဟုတ် အငှားပေးအပ်ချထားမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော အခွင့်အရေး၊
- (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ အစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင် ရရှိနိုင်သော အခွင့်အရေး၊
- (ဂ) ဆက်လက် ဖော်ပြထားသော ပုဒ်မတွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၉ တွင်ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၀ တွင် ဖြစ်စေ ဖော်ပြ ပါရှိသည့် နည်းလမ်းများအနက်မှ နည်းလမ်း တစ်ခုခုအရ ရပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အခွင့်အရေး၊
- (ဃ) ဤပုဒ်မ အပိုဒ်ခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) တို့တွင် ဖော်ပြ ပါရှိသည့် အခွင့်အရေးများအနက်မှ ဥပဒေနှင့်အညီ ရယူ ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည့် အခွင့်အရေး။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာသော် မြို့နှင့် ကျေးရွာများအတွင်းရှိ မြေများတွင် ပြည်သူတို့အနေနှင့် ရယူ ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိသည်မှာ မြေနှင့် အခွန် အက်ဥပဒေပါ မြို့ရွာ ပြင်ပရှိ မြေများတွင် ခံစားပိုင်ခွင့်ကဲ့သို့ မြေကို အသုံးပြုခွင့် (Land use Right) သာ ပေးအပ်ပြီး ဥပဒေအရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် (Ownership) မပေးအပ်သည်ကို တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

မေးမြန်းလာသူအနေဖြင့် ရန်ကုန်မြို့မှ နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေဟု ရည်ညွှန်းမေးမြန်းလာသည့်အပေါ် မြေနှင့် အခွန် အက်ဥပဒေ (The Land and Revenue Act, 1873) နှင့် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ (The Lower Burma Town and Village Lands Act, 1898) တို့မှ ထုတ်နုတ် တင်ပြရသည်မှာ အခြေခံ အကြောင်းအချက် ရှိပါသည်။ ယနေ့ တည်ရှိနေသည့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေများသည် အဆိုပါ

အက်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းစဉ်က မြို့မြေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေပြီး ဖြစ်သည့် မြေများ ရှိသကဲ့သို့ နောက်ပိုင်းတွင်မှ ရန်ကုန်မြို့ နယ်နိမိတ်အတွင်း သွတ်သွင်းခဲ့သည့်မြေ များ တည်ရှိသည့်အတွက် အဆိုပါ အက်ဥပဒေ နှစ်ရပ်လုံးနှင့် ဆက်စပ် တွေးယူ ရန် လိုအပ်မည့်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

(၄)

ရန်ကုန်မြို့သစ် ပေါ်ပေါက်မှု

ဗြိတိသျှ အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဟူ၍ ပေါ်ပေါက်မှုကို လေ့လာ တင်ပြပါမည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ဟောင်းမှ တပ်ဆုတ်ပေးရသည့် အခြေအနေတွင် မြေလှန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးသွားသဖြင့် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက် ရောက်ရှိသွားသည့် ရန်ကုန်မြေသည် အပျက်အစီး များနှင့် ဖြစ်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြန်မာပြည် အောက်ပိုင်း (ပဲခူးဒေသ) ကို ၁၈၅၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဗြိတိသျှ အင်ပါယာအတွင်း သိမ်းယူကြောင်း ကြေညာပြီးသည့်နောက် ၂၄-၁၂-၁၈၅၂ နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့နှင့်တကွ ဆင်ခြေ ဖုံးဒေသ အားလုံးကို အစိုးရပိုင်မြေ (Government Estate) အဖြစ် အမိန့် ထုတ်ပြန် သိမ်းယူခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့ကို မြို့သစ်အဖြစ် တည်ထောင်ရန် ဗြိတိသျှ စစ်တပ်ကဆရာဝန် ဖြစ်သူ ဒေါက်တာ ဝီလျံ မောင်ဂိုမာရီ အဆိုပြု တင်ပြသည့် စီမံချက်ကို အခြေပြု ပြီး ၁၈၅၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် အင်ဂျင်နီယာတပ်က ဖရေဇာသည် လူဦး ရေ ၃၆၀၀၀ အခြေတည် နေထိုင်နိုင်မည့် အကျယ်အဝန်း သုည ဒသမ ၈ စတုရန်းမိုင်ရှိ မြို့ကွက်သစ်ပုံစံကို ဆူးလေစေတီကို ဗဟိုပြု၍ အောက်ပါ နယ် နိမိတ်အတွင်း ပထမဆုံး ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်-

- (က) မြောက်ဘက်တွင် မောင်ဂိုမာရီလမ်း (ယခု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလမ်း)၊
- (ခ) တောင်ဘက်တွင် မြစ်နှင့် ယှဉ်လျက် ကမ်းနားလမ်း၊
- (ဂ) အရှေ့ဘက်တွင် ဂျူဒါအိစကယ်လမ်း (ယခု သိမ်ဖြူလမ်း)၊
- (ဃ) အနောက်ဘက်တွင် ဂေါ်ဒွင်လမ်း (ယခု လမ်းမတော်လမ်း)။

ဤသို့ အသစ် ဖော်ထုတ်လိုက်သည့် မြေကွက်များနှင့် ဆင်ခြေဖုံးဒေသများ ရှိ မြေများကို ရောင်းချပေးခဲ့ပါသည်။ ရောင်းချရငွေများကိုလည်း မြို့လုပ်ငန်း ရန်ပုံငွေ (Town Work Fund) အဖြစ် ထူထောင်၍ မြို့ပြထူထောင်မှုလုပ်ငန်းများ ၌ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ အစိုးရပိုင်မြေဟု သတ်မှတ်ထားသည့် မြေများကို ရောင်းချ ပြီး ဝယ်ယူသူများကို မြေပိုင်မြေ (Freehold Tenure) အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ ပါသည်။ အချို့ ဆင်းရဲသား လူနည်းစုတို့သည် မြေကို ဝယ်ယူနိုင်သည့် အနေ အထား မရှိသည့်အပေါ် ကျသင့်သည့် မြေခွန် ပေးဆောင်စေပြီး စက္ကတာ (Squatter Tenancy) အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အစိုးရက ရောင်းချပေးလိုက်သည်ကို ဝယ်ယူ ပိုင်ဆိုင်သည့် မြေပိုင်မြေများသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင် မြေများအဖြစ် ရောက်ရှိသွားပါသည်။ မြို့မဒေသတွင်သာမက ဆင်ခြေဖုံးဒေသ များတွင်လည်း မြို့ဆင်ခြေဖုံး အရာရှိ (Sub-urban Officer) အနေဖြင့် မြေများ ချထားပေးမှုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၁၈၇၄ ခုနှစ်တွင် မြူနီစပယ် အက်ဥပဒေ အရ 'ရန်ကုန်မြူနီစပယ်'ကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် မြူနီစပယ် နယ်နိမိတ်ကို ချဲ့ထွင်ခဲ့ရာ အကျယ်အဝန်းသည် ၁၁ စတုရန်းမိုင်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ ပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကာလတွင် အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အက်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်း၍ အာဏာသက်ရောက်မှု မရှိသေးသည်ကို သက္ကရာဇ်များအရ သိမြင်နိုင် သည် ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့သစ်ကို ထူထောင်၍ ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် မြူနီစပယ်က ဖွဲ့စည်းပြီးသည့်အခါ ၁၈၇၆ ခုနှစ်တွင် မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေကို အတည်ပြု၍ ၁၈၇၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းသို့ အာဏာသက်ရောက်လာသည့်အခါ ရန်ကုန်မြူနီစပယ် နယ်နိမိတ်အတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ ကျေးရွာနယ်နိမိတ်အတွင်းတို့ မှအပ ကျန်မြေများ အားလုံးသည် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံပိုင်မြေ (State Land) (အစိုးရပိုင်မြေ) အဖြစ် ရောက်ရှိသွားပါသည်။ သို့ရာတွင် မြို့ရွာ အတွင်းရှိ မြေများအတွက် အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိသေးပါ။

သို့ဖြစ်၍ အစိုးရမြေ (Government Estate) ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ရန်ကုန်မြို့တွင်း မြေများနှင့် ဆင်ခြေဖုံးမြေများကို ၁၈၇၃ ခုနှစ်တွင် နည်းဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း၍ ဆက်လက်ရောင်းချမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၈၉၈ ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိ သည့်အခါတွင်မှ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း ကာ အာဏာသက်ရောက်မှု ရှိလာပါသည်။ ယင်းသို့သော အခြေခံ အကြောင်း

တရားများအရလည်း နိုင်ငံပိုင်မြေ (State Land) ဟူသည်ကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရာတွင် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အားလုံးကို သတ်မှတ်ခြင်း မပြုဘဲ အခွန်လွတ်အပိုင်ပေးအပ်မှု ဟူသည့် ခြွင်းချက်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုစဉ်ကာလတွင် မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်းသည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာ လက်အောက်ခံ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပြည်နယ်တစ်ရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံသားပိုင်မြေ၊ နိုင်ငံခြားသားပိုင်မြေ ဟူ၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်မှု မရှိခဲ့ပါ။

မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အက်ဥပဒေ နှစ်ရပ် ပြဋ္ဌာန်း အာဏာသက်ရောက်လာသည့်အခါ ရန်ကုန်မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်းနှင့် ပြင်ပတို့ကို အက်ဥပဒေတစ်ရပ်စီ သက်ရောက်သွားစေပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့နယ်နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေများအတွက် ရန်ကုန်မြို့နယ်တွင် အခွန်အရပ်ရပ် ကောက်ခံရန် ခန့်အပ်ထားသည့် ရန်ကုန် ကော်လိထွော်အရာရှိကို အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အစိုးရအခွန်ဌာန၏ ၁၂-၁၂-၁၈၉၉ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၄၅၄)၊ (၄၅၅) တို့ဖြင့် အခွန်တော်အရာရှိများ ခန့်အပ်မှုတွင် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၅၊ ၁၂၊ ၁၃၊ ၁၄၊ ၁၅၊ ၁၆၊ ၁၇၊ ၁၉၊ ၄၅၊ ၄၆၊ ၄၇၊ ၄၈၊ ၄၉၊ ၅၂၊ ၅၄၊ ၅၄-က၊ ၅၄-ခ၊ ၅၇ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ)၊ (ဃ)၊ (စ) တို့ပါ အာဏာတို့ကို အပ်နှင်း၍ ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့နယ်နယ်နိမိတ်ပြင်ပရှိ မြေများအတွက် မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေအရ အစိုးရ အခွန်ဌာန၏ ၉-၁၁-၁၉၀၈ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၇၂) ဖြင့် အခွန်အရာရှိများ ခန့်အပ်ရာတွင် ခရိုင်ဝန်နှင့် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်တို့ကို ပုဒ်မ ၁၂၊ ၁၃၊ ၁၄၊ ၁၅၊ ၁၆၊ ၁၇၊ ၁၉၊ ၄၅၊ ၄၆၊ ၄၇၊ ၄၈၊ ၄၉၊ ၅၂၊ ၅၄-က၊ ၅၄-ခ၊ ၅၇ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ)၊ (ဃ)၊ (စ) တို့ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ခရိုင် လယ်ဝန်များကို ပုဒ်မ ၁၉၊ ၅၂၊ ၅၄၊ ၅၄-က၊ ၅၄-ခ၊ ၅၇ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ)၊ (ဃ)၊ (စ) တို့ပါ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကိုလည်းကောင်း အပ်နှင်းခဲ့ပါသည်။ ယင်းတို့အရ မြေများ ပေးအပ်ချထားခြင်းနှင့် မြေစာရင်း မှတ်တမ်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်းသို့ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ နှစ်ရပ်စလုံး အာဏာ သက်ရောက်နေသည် မှန်သော်လည်း အစိုးရပိုင်မြေအဖြစ် ကြေညာသတ်မှတ်ခဲ့သည့် မြေများကို ဗြိတိသျှအစိုးရအနေဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်

ရောင်းချမှုများ ပြုခဲ့ကြောင်း သမိုင်းပညာရှင်ဒေါ်ကြွန်၏ သုတေသနစာတမ်း ဖြစ်သည့် 'ရန်ကုန်မြေကို ရောင်းချခဲ့မှုများ' စာတမ်းတွင် လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်-

- (၁) ၁၉၀၄ ခုနှစ်၊ Hanthawaddy Land Co., Ltd.
ပြည်လမ်းရှိ မြေ ၆၀၀ ဧက၊
- (၂) ၁၉၀၆ ခုနှစ်၊ The Ahlone Land Co., Ltd.
အလုံဆိပ်ကမ်း မျက်နှာစာရှိ မြေဧရိယာ ၁၉.၆၄ ဧက၊
- (၃) ၁၉၀၆ ခုနှစ်၊ Vistoria Lake Land Co., Ltd.
ကန်တော်ကြီးတစ်ဝိုက် မြေများ၊
- (၄) ၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ The Golden Valley Estate Co., Ltd.
ရွှေတောင်ကြားနယ်မြေတစ်ခုလုံး၊
- (၅) ၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ The Rangoon River Land Co., Ltd.
ရန်ကုန်မြစ် တောင်ဘက်ကမ်းရှိမြေ ၇၅ ဧက၊
- (၆) ၁၉၀၇ ခုနှစ်၊ Windarmere Co., Ltd.
ကုက္ကိုင်းရှိ မြေ ၂၅ ဧက။

အထက်ပါ စာရင်းသည် ဆရာမကြီး ဒေါ်ကြွန်၏ သုတေသနစာတမ်းအရ တွေ့ရှိချက်များ ဖြစ်၍ အဆိုပါမြေများကိုလည်း ဗြိတိသျှ အစိုးရအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီများသို့ ရောင်းချခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။ မြေကို ဝယ်ယူခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီများ၏အမည်ကို အခြေပြု၍ ယနေ့တိုင် ထိုအရပ်တို့၏အမည် ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။

အထက်ပါအတိုင်း ရန်ကုန်ဆင်ခြေဖုံးဒေသမှ အစိုးရပိုင်မြေဟု ကြေညာသတ်မှတ်ထားသည့် မြေများကို ခွဲဝေ ရောင်းချမှု၊ အငှားချထားမှုတို့ကြောင့် ထိုအရပ်များတွင် လူနေထိုင်မှု များပြားလာသည့်အတွက် ၁၉၂၁ ခုနှစ်တွင် မြို့သစ်ပုံစံ ရေးဆွဲရေးအတွက် ကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်း၍ မြို့သစ်ပုံစံ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမြို့သစ်ပုံစံတွင် ရွှေတိဂုံစေတီကို ဗဟိုပြု၍ ကံဘွဲ့၊ သင်္ကန်းကျွန်း၊ ကမာရွတ်၊ သမိုင်းတို့ကို မြို့တော်၏ ဆင်ခြေဖုံးများအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် 'ရန်ကုန်မြို့နီစပေါ့' နယ်နိမိတ်သည် ၃၃ ဒသမ ၃၈ စတုရန်းမိုင်အထိ တိုးချဲ့လာခဲ့ပါသည်။

(၅)

ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့

‘ရန်ကုန်မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့’ နယ်နိမိတ် တိုးချဲ့လာမှုနှင့်အတူ ရန်ကုန်မြို့မြေများကို စီမံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် ဥပဒေရေးရာ ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်မှာ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ (The Rangoon Development Trust Act, 1920) (ရှေးဦးစွာခေတ်စာတော်ပြန်ဌာနက မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ရာတွင် ရန်ကုန်မြို့ကို စည်ပင်သာယာ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းအောင် စီမံရန် ယုံမှတ် အပ်နှင်းခြင်း အက်ဥပဒေဟု ပြန်ဆို ဖော်ပြခဲ့ပါသည်) ကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၅၈ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်-

- 58. (1) From the day on which this Act comes into force, there shall vest in the Board the right, title and interests of Government in, and to, the following immoveable property in the City namely : -
 - (a) all waste-land not especially reserved by the President of the Union; and
 - (b) all immoveable property held from Government under permit, licence or lease or occupied without title.
- (2) All rents or fees now derived by Government on account of such permits, licences or leases shall be collected by and vest in, the Board.

(3) After the commencement of this Act the President of the Union may by notification, place any other Government immoveable property at the disposal of the Board, and such property shall thereupon vest in the Board from the date of the notification.

၅၈။ (၁) ဤအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာ သက်ရောက်သည့် နေ့မှ စတင်၍ မြို့တော်အတွင်းရှိ အောက်ဖော်ပြပါ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ရပိုင်ခွင့်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်တို့နှင့် အကျိုးအမြတ်များကို အဖွဲ့သို့ လွှဲအပ်လိုက်သည်-

(က) နိုင်ငံတော် သမ္မတက အထူး ချန်လှပ်ထားသည်မှအပ မြေလွတ်မြေလပ်များ အားလုံးနှင့်

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ပါမစ်လက်မှတ်အရဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုလိုင်စင်အရဖြစ်စေ၊ မြေငှားဂရန်အရဖြစ်စေ ပေးအပ် ချထားသည့် သို့ တည်းမဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှု မရှိဘဲ လက်ဝယ် ထားရှိသည့် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်း အားလုံး။

(၂) အဆိုပါအတိုင်း အစိုးရက ပါမစ်လက်မှတ်အရဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုလိုင်စင်အရဖြစ်စေ၊ မြေငှားဂရန်အရဖြစ်စေ ပေါ်ပေါက်သည့် အခကြေးငွေတို့ကို စည်းကြပ် ကောက်ခံရန်အတွက် အဖွဲ့သို့ အပ်နှင်းလိုက်သည်။

(၃) ဤအက်ဥပဒေ အာဏာတည်ပြီးနောက် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အခြား နေရာရှိ မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှ စတင်၍ စီမံခန့်ခွဲရန် အဖွဲ့သို့ အပ်နှင်းနိုင်သည်။

ဤအက်ဥပဒေသည် ၁၉၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ စတင် အာဏာသက်ရောက်ခဲ့ပြီး ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေများနှင့် ဂရန်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအဖွဲ့ကသာ စီမံ ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ဤအက်ဥပဒေအရ အဖွဲ့သို့ အပ်နှင်းထားပြီး ဖြစ်နေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခင်က အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေပါ အခွန်အရာရှိ (Revenue Officer) ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်တို့ကို ရန်ကုန် မြူနီစပယ်မှ ရန်ကုန်မြို့ ကော်လိတ်တော် အရာရှိကို အပ်နှင်းထားရာမှ အဆိုပါ အဖွဲ့သို့ အခွန်ဌာန၏ ၃၁-၇-၁၉၂၁ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၉) ဖြင့် အပ်နှင်းလိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ 'ရန်ကုန်မြူနီစပယ်'နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ မြေများအတွက် မြို့ပြ

စီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်း၊ မြေငှားဂရန်နှင့် လိုင်စင်များ စီမံချထားခြင်း၊ မြေခွန်နှင့်
မြေငှားခ စည်းကြပ် ကောက်ခံခြင်း၊ မြေရာမှတ်တမ်း ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ကို ထို
အဖွဲ့ကသာ စတင် ဆောင်ရွက်ပါတော့သည်။

(၆)

ဗြိတိသျှ အစိုးရခေတ် နိုင်ငံခြားသား

ရန်ကုန်မြို့သစ် တည်ဆောက်မှုနှင့်အတူ အစိုးရပိုင်မြေ (Government Estate) ဟူ၍ ကြေညာ သတ်မှတ်ထားသည့် မြေများကို ခွဲဝေ ရောင်းချသည့်နောက် 'အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ'၊ 'ရန်ကုန် မြူနီစပယ် အက်ဥပဒေ'၊ 'ရန်ကုန်မြို့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ'တို့ အာဏာ သက်ရောက်ပြီး မြို့မြေများကို တိုင်းတာ ပုံထုတ် မှတ်တမ်းတင်မှုများလည်း ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ဤတွင် မေးမြန်းလာသည့် အချက် နိုင်ငံခြားသားမြေ ဟူသည်အတွက် ဥပဒေများ မည်သို့ ရှိသည်ကို ဆက်စပ်ကြည့်ရန် လိုအပ်လာ ပါသည်။

ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှု ခေတ်ဦးပိုင်းကာလကပင် မြန်မာပြည်အောက်ပိုင်းတွင် ၁၈၆၄ ခုနှစ်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ (The Foreigners Act, 1864) သည် အာဏာသက်ရောက်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေ သည် ယနေ့တိုင် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် အာဏာတည်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် စတင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့စဉ်က ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် လွတ်လပ်ရေး ရပြီး ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် တည်ဆဲ ဖြစ်နေသည့် ဥပဒေတို့ ကွာခြားမှု ရှိပါသည်။ ထိုအက်ဥပဒေကို စတင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့စဉ်က ရည်ရွယ်ချက်အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်-

Where it is expedient to make provision to enable the Governor to prevent the subjects of Foreign States from residing or sojourning in British Burma, or from passing through or travelling, without the consent of the Governor; it is enacted as follows:-

ဘုရင်ခံ၏သဘောတူညီချက် မရှိဘဲ နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသည် ဗြိတိသျှ မြန်မာ ပြည်တွင် အခြေစိုက် နေထိုင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ သာမန် နေထိုင်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၊ ဖြတ်သန်းသွားလာခြင်းကိုဖြစ်စေ၊ လှည့်လည်သွားလာခြင်းကိုဖြစ်စေ တားဆီးရန် အတွက် ပြဋ္ဌာန်းရန် လိုအပ်သည်ဟု သုံးသပ်ရသဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်း လိုက်သည်။

ဤသည်သော ရည်ရွယ်ချက်ကို ကြည့်ပါက ဗြိတိသျှ အင်ပါယာ၏ ပြင်ပ တိုင်းပြည်များမှသူများကို တားဆီးရန် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရပါမည်။

နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေကို အထက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း သည့်အလျောက် နိုင်ငံခြားသား (Foreigner) ဟူသည့် စကားရပ်ကို ပုဒ်မ ၁ တွင် အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်-

1. Unless there be something in the subject or context repugnant to such construction:

The word foreigner shall denote a person-

- (a) who is not a nature born British subject as defined in sub-section (1) and (2) of section 1 of the British Nationality and Status of Aliens Act, 1914, or
- (b) who has not been granted a certificate of nationalization as a British subject under any law for the time being in force in British Burma.

Provided that any British subject who, under any law for the time being in force in British Burma, ceases to be a British subject, shall thereupon be deemed to be a foreigner.

၁။ အဆိုပါ စကားရပ်တွင် အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်ဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်လျှင်-

သူတစ်ဦးကို နိုင်ငံခြားသားဟု သတ်မှတ်သည်မှာ-

- (က) ၁၉၁၄ ခုနှစ်၊ တိုင်းတစ်ပါးသားများ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားဖြစ်မှုနှင့် အဆင့် အတန်း အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁ ပါ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၂) တွင် ဗြိတိသျှ နိုင်ငံသားဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသည်နှင့် အကျိုးမဝင်သူကို ဆိုသည်၊ သို့မဟုတ်
- (ခ) ဗြိတိသျှ မြန်မာပြည်အတွင်း ကာလအားလျော်စွာ တည်ဆဲ အက်ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ပေးအပ်ခြင်း မခံရသူကို ဆိုသည်။

သို့ရာတွင် မည်သည့်ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားမဆို ဗြိတိသျှမြန်မာပြည်အတွင်း အခါအားလျော်စွာ တည်ဆဲ ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရ ဗြိတိသျှနိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ပယ်ဖျက်ခြင်း ခံရလျှင် ယင်းကို နိုင်ငံခြားသားဟု မှတ်ယူရမည်။

ဤဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ချက်ကို ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် Burma Code, Vol. (1) မှ ထုတ်နုတ်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်သည် ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက် ကာလတစ်လျှောက်လုံး ထိုဖွင့်ဆိုချက်သည် အတည် ဖြစ်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင်မှ အောက်ပါ အတိုင်း ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

1. In this Act, unless the context otherwise requires, the word foreigner shall denote a person who is not a citizen of the Union.

၁။ ဤအက်ဥပဒေတွင် အခြားနည်း ဆန့်ကျင်ကွဲလွဲမှု မရှိပါက နိုင်ငံခြားသား ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်သူကို ဆိုသည်။

ယနေ့ကာလ လူငယ်များအနေနှင့် လက်ရှိ အက်ဥပဒေကိုသာ ကြည့်ပါက ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှု ကာလတွင် နိုင်ငံခြားသားဟု သတ်မှတ်မှုကို မသိမြင်ဘဲ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှု လွဲမှားနိုင်သောကြောင့် ဤအက်ဥပဒေကို တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အက်ဥပဒေ (The Government of Burma Act, 1935) အရ အိန္ဒိယ၏ ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်မှ ခွဲထွက်၍ ဗြိတိသျှ တိုက်ရိုက် လက်အောက်ခံ တိုင်းပြည် ဖြစ်လာပြီးသည့်အခါ နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့် စကားရပ်ကို မူလအတိုင်းသာမက ထပ်ဆင့် ဖွင့်ဆိုချက် ရှိခဲ့သည်ကိုလည်း ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားသားများ မှတ်ပုံတင်ရေး အက်ဥပဒေ (The Registration of Foreigners Act, 1940) တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပြန်ပါသည်-

- 2. In this Act-
 - (a) Foreigner means a foreigner as defined in the Foreigners Act: provided that the following shall not be deemed to be a foreigners for the purposes of this Act-
 - (i) a person duly appointed by a foreign Government to exercise diplomatic function; or
 - (ii) a consul or a vice-consul; or
 - (iii) a ruler or subject of the Kerenni States; or
 - (iv) a ruler or subject of an Indian States;

၂။ ဤအက်ဥပဒေတွင်-

- (က) နိုင်ငံခြားသား ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသူတို့ကို ဆိုသည်။ သို့ရာတွင် အောက်ပါသူတို့ကို ဤအက်ဥပဒေအလို့ငှာ နိုင်ငံခြားသားအဖြစ် မှတ်ယူခြင်း မရှိစေရ-
 - (၁) နိုင်ငံခြား အစိုးရ တစ်ရပ်က သံတမန်ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ရန် ခန့်အပ် စေလွှတ်ခြင်း ခံရသူ၊ သို့မဟုတ်
 - (၂) ကောင်စစ်ဝန် သို့မဟုတ် ဒုတိယ ကောင်စစ်ဝန်၊ သို့မဟုတ်
 - (၃) ကယားပြည်နယ်များကို အုပ်ချုပ်သူများ သို့မဟုတ် ယင်း၏ လက်အောက်ခံများ၊ သို့မဟုတ်
 - (၄) အိန္ဒိယ ပြည်နယ်များကို အုပ်ချုပ်သူများ သို့မဟုတ် ယင်းတို့၏ လက်အောက်ခံများ။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက် အလိုအရ ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိခဲ့စဉ်က အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားတို့ကို နိုင်ငံခြားသားအဖြစ် သတ်မှတ်မှု မရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါမည်။ သို့ရာတွင် တည်ဆဲ အက်ဥပဒေတွင် ဖတ်ရှုပါက ဤသို့ တွေ့မြင်ရမည် မဟုတ်ပါ။ တည်ဆဲ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ကယားပြည်နယ်နှင့် အိန္ဒိယပြည်နယ်များအတွက် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက် မပါရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာသည်မှာ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးသည့်အခါတွင်မှ ထိုပုဒ်မခွဲငယ် နှစ်ရပ်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့သစ်၏မြေများ ရောင်းချမှုအတွက် ဝယ်ယူသူများ၊ နိုင်ငံပိုင်မြေဟု သတ်မှတ်ကြေညာထားသည့် မြေများကို အငှားဂရန်၊ လိုင်စင်၊ ပါမစ် စသည်ဖြင့် မြေအသုံးပြုခွင့် ရယူထားသူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုစဉ်ကာလ၌ နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်သည်၊ နိုင်ငံသား ဖြစ်သည် ဟူသည်အတွက် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန (Immigration) တွင်သာ မှတ်တမ်းတင်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး မြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်ဌာန တို့တွင် မှတ်တမ်း မပေါ်လွင်နိုင်ခဲ့ပါ။

(၇)

၁၉၄၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းခြင်း ကန့်သတ်မှု

၁၈၉၈ ခုနှစ် အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ရန်ကုန်မြို့မ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ အစိုးရမြေဟု သတ်မှတ်ထားသည့်မြေများကို ရောင်းချခြင်း၊ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ဆင်ခြေဖုံးဒေသရှိ အစိုးရမြေ (Government Estate) ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် မြေများကို ရောင်းချခဲ့သဖြင့် မြေပိုင်မြေ (Freehold Tenure) (နိုင်ငံတော် မပိုင်သော မြေ) အဖြစ် တည်ရှိသော်လည်း ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့် နိုင်ငံပိုင်မြေ (State Land) ဟု သတ်မှတ်ထားသည့် မြေများကို အက်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတို့အရ မြေငှားဂရန်၊ လိုင်စင်၊ ပါမစ်တို့အရ အဓိကအားဖြင့် မြေ အသုံးပြုခွင့် ပေးခဲ့သည် ဖြစ်ရာ အဆိုပါ မြေတို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုသည် နိုင်ငံတော် (အစိုးရ) သာ ဖြစ်ပြီး အမည်ပေါက် ရရှိသူတို့မှာ ခွင့်ပြုသက်တမ်း ကာလတစ်ခုအတွင်း စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်ဖြင့် မြေအသုံးပြုခွင့် ရရှိသူများ ဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင်ပင် ယေဘုယျအားဖြင့် နှစ်ကာလ အကန့်အသတ် မရှိ အသုံးပြုခွင့် ရသည် မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရပါမည်။ ‘ရန်ကုန်မြို့နီစပါယ်’ နယ်နိမိတ် ပြင်ပရှိ မြေများမှာ မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေများ ဖြစ်ပြီး ခရိုင်ဝန်၊ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်တို့က မြေငှားဂရန်၊ လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း၊ လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် (Landholder’s right) သက်သေခံ လက်

မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပြီး ခရိုင်လယ်ဝန်တို့က မြေ အသုံးပြုမှုများ မှတ် တမ်းတင်ခြင်းကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါ အစဉ်အလာအတိုင်း မြေကို စီမံအုပ်ချုပ်နေခဲ့ရာမှ လွတ်လပ် ရေး ရရန် နီးကပ်လာသည့် ကာလ ဖြစ်သော ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် မြေများ၊ အိမ်ရာ အဆောက်အအုံများ စသည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင် သော ပစ္စည်းများကို နိုင်ငံခြားသားတို့၏လက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိမှုကို တားမြစ်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်း ခြင်း (ကန့်သတ်မှု) အက်ဥပဒေ (The Transfer of Immoveable Property (Restriction) Act, 1947) ကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်ပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံခြားသား (Foreigner) ဟူသည့် စကားရပ် ကို ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ (က) ၌ အောက်ပါအတိုင်း ကနဦးက အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

- (a) foreigner means any person who is not a British subject domiciled in Burma, the United Kingdom, India or Pakistan or is not a subject of an Indian State;
- (က) နိုင်ငံခြားသား ဆိုသည်မှာ အိန္ဒိယပြည်နယ်သား မဟုတ်သည့် မြန်မာပြည်၊ ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း၊ အိန္ဒိယပြည်၊ ပါကစ္စတန်ပြည်တို့တွင် အခြေစိုက် နေထိုင်သော ဗြိတိသျှနိုင်ငံသား မဟုတ်သူ မည်သူကိုမဆို ဆိုလိုသည်။

အက်ဥပဒေ စတင် ပြဋ္ဌာန်းစဉ်က အထက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခဲ့ သော်လည်း လွတ်လပ်ရေး ရရှိသည့်အခါ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ အမှတ် (၁၆) ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- (a) foreigner means any person who is not a citizen of the Union and includes any company or association or body of individuals whether incorporated in the Union of Burma or not whose central management and control are not vested in the hands of the citizens of the Union or whose major interests or shares are not held by the citizens of the Union;
- (က) နိုင်ငံခြားသား ဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား မဟုတ်သူကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းတွင် ဖြစ်စေ၊ ပြင်ပတွင်ဖြစ်စေ ထူထောင်သော်လည်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲမှုကို မြန်မာနိုင်ငံသားတို့လက်ဝယ် အပ်နှင်းထားခြင်း မရှိသည့်အပြင်

အဓိက ရှယ်ယာအစု သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်တို့ကို ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံသားတို့ ရရှိ ခံစားခွင့် မရှိသော မည်သည့်လူအများ စုပေါင်းထား သည့် ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းမဆိုလည်း ပါဝင်သည်။

ဤအက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် နိုင်ငံ၏ အခြေအနေနှင့် ကာလအလိုက် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုမှုကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြားသားဟု ဆိုရာ၌ အထက်ပိုင်းတွင် တင်ပြခဲ့သည့် နိုင်ငံခြားသား များ အက်ဥပဒေ (The Foreigners Act, 1864) ကို ရည်ညွှန်း၍ ဖွင့်ဆိုမှု မပြု ခြင်းကိုလည်း သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း (Immoveable property) ဟူသည်ကို ပုဒ်မခွဲ (ခ) ၌ အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထား ပါသည်-

- (b) immoveable property shall have the meanings assigned to it in the Registration Act;
- (ခ) မရွေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း ဆိုရာတွင် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဤအက်ဥပဒေတွင် စာချုပ်စာတမ်း မှတ်ပုံတင် အက်ဥပဒေ (The Reg- istration Act, 1919) ကို ရည်ညွှန်းထားသည် ဖြစ်ပေရာ အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ (၆) ၌ အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ထားသည် ကို တွေ့ရပါမည်-

- (6) immoveable property includes lands, buildings, hereditary allow- ances, rights to ways, lights, ferries, fisheries or any other benefit to arise out the land, and things attached to the earth or perma- nently fastened to anything which is attached to the earth, but not standing timber, growing crops nor grass;
- (၆) မရွေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းဟု ဆိုရာတွင် မြေများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ နို့ရောအစဉ်အလာအားဖြင့် ရပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အရာများ၊ သွားလာခွင့်၊ အလင်း ရောင်၊ ကူးတို့ဆိပ်များ၊ အင်းအိုင် ရေလုပ်ငန်းများ၊ ထို့ပြင် မြေမှ ဖြစ်ထွန်း သည့် အကျိုးစီးပွားများနှင့် မြေတွင် စွဲကပ်နေသော အရာများ သို့မဟုတ် မြေတွင် အစဉ်ထာဝရ ပူးတွဲတည် ရှိနေသော အရာများတို့ ပါဝင်သည်။

mgyoe.com

သို့ရာတွင် မြေတွင် ပေါက်ရောက်နေသည့် ပင်ထောင်သစ်များ၊ မရိတ်သိမ်း
ရသေးသည့် ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ မြက်ပင်များ မပါဝင်ချေ။

ဤဖွင့်ဆိုချက်အရ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းဟု ဆိုရာတွင် တင်ပြ
ဆွေးနွေးနေသည့် မြေ ဟူသည်သာမက မြေတွင် ဆောက်လုပ် တည်ရှိနေသည့်
တိုက်တာအိမ်ခြေ အဆောက်အအုံများ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်းသည့် အကျိုးစီးပွားများ
လည်း ပါဝင်သည်ကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်း၍
၂၀၁၈ ခုနှစ် စာချုပ်စာတမ်းများ မှတ်ပုံတင် ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည် မှန်သော်
လည်း ဤအပိုင်းတွင် မလိုအပ်သဖြင့် တင်ပြမှု မပြုပါ။

၁၉၄၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းခြင်း (ကန့်သတ်
မှု) အက်ဥပဒေတွင် စတင် ပြဋ္ဌာန်းစဉ်က တားမြစ်ချက်အဖြစ် ပုဒ်မ ၃ ကို
အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

3. Notwithstanding anything contained in any other law for the time
being in force, no transfer of any immoveable property or lease of
immoveable property for any term exceeding one year, shall be made
by any person in favour of a foreigner or any person on his behalf,
by way of sale, gift, mortgage or otherwise:

Provided that this section shall not apply to any transfer or
lease of immoveable property to foreign Government for the pur-
poses of residential or office accommodation for diplomatic missions
accredited to the Government of Burma where such transfer or leases
is certified by the Minister of Foreign Affairs as being for the said
purpose.

၃။ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံခြားသားထံသို့
သို့မဟုတ် ယင်း၏ အကျိုးအလို့ငှာ လူတစ်ဦးထံသို့ နှစ် တစ်နှစ်ထက် ကျော်
လွန်သော ကာလတစ်ရပ်အတွက် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်း
ပေးခြင်း သို့မဟုတ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို အငှားချထားခြင်းကို
ရောင်းချခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါင်နှံခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊
အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မပြုလုပ်ရ။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြား အစိုးရ တစ်ရပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရထံ ဆက်
သွယ်သည့် သံတမန်တို့ အသုံးပြုရန် လူနေအိမ်ရာအဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သံတမန်
ရေးရာကိစ္စများအတွက် ရုံးနေရာအတွက်ဖြစ်စေ အသုံးပြုရန် နိုင်ငံခြားရေး
ဝန်ကြီး၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်း

ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အငှားချထားခြင်းသည် ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

ကနဦး စတင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့စဉ်က အထက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည် မှန်သော်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အတွက် ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအမှတ် (၁၇) ဖြင့် ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းခြင်း (ကန့်သတ်မှု) အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃ ကို ၁၉၅၂ ခုနှစ် တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်-

- 3. Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, no person shall transfer of any immoveable property by way of sale, gift, mortgage, or otherwise, or grant a lease for a term exceeding one year of any immoveable property, in favour of a foreigner or any person on his behalf, and no foreigner shall acquire any immoveable property by way of purchase, gift, mortgage, or otherwise or accept any lease of immoveable property for a term exceeding one year:

Provided that this section shall not apply to any transfer or lease of immoveable property to a foreign Government for the use of its diplomatic missions accredited to the President of the Union of Burma if the Minister of Foreign Affairs certifies that such transfer or lease should be exempted from the provisions of this Act:

Provided futher that any transaction, whereby an estate consisting of immoveable property held jointly either by co-owners or co-heirs is divided and each one or more of such co-owner or co-heirs is or are allotted his or their shares to be held thereafter in severalty or where immoveable property devolves on the death of the holder to his heir or heirs shall not be deemed to be a transfer of immoveable property for the purposes of this Act.

- ၃။ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံခြားသားထံသို့ သို့မဟုတ် ယင်း၏အကျိုးအလို့ငှာ လူတစ်ဦးထံသို့ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ရောင်းချခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်းခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေါင်နှံခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့် တစ်နှစ်ထက် ကျော်လွန်သော ကာလတစ်ရပ်အတွက် အငှား

ပေးအပ်ချထားခြင်း မပြုရ။ ထို့ပြင် မည်သည့်နိုင်ငံခြားသားမျှ မရွှေ့မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဝယ်ယူခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်းမှုကို လက်ခံ ခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အပေါင်ခံခြင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ရယူခြင်းနှင့် တစ်နှစ်ထက် ကျော်လွန်သော ကာလတစ်ရပ်အတွက် အငှားချထားမှု ခံယူ ခြင်း မပြုရ။

သို့ရာတွင် နိုင်ငံခြားအစိုးရတစ်ရပ်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် သမ္မတထံ ဆက်သွယ်သည့် သံတမန်တို့၏ သံရုံးနေရာအတွက် အသုံးပြုရန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်းပေးခြင်း သို့မဟုတ် အငှားချထားခြင်းသည် ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

ထို့ပြင် ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်မှုများဖြစ်စေ၊ ပူးတွဲဆက်ခံမှုများဖြစ်စေ ရှိနေသည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ ပါရှိသည့် ပရဝဏ်တစ်ရပ်ကို ခွဲဝေပြီး နောက် အဆိုပါ ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူ သို့မဟုတ် ပူးတွဲဆက်ခံသူတစ်ဦးသို့ဖြစ်စေ၊ အများသို့ဖြစ်စေ လွှဲပြောင်းရောက်ရှိခြင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူ ကွယ်လွန်၍ မရွှေ့ မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို အဆိုပါ ပူးတွဲပိုင်ဆိုင်သူ သို့မဟုတ် ပူးတွဲဆက်ခံ သူတို့ တစ်ဦးချင်းထံ အမွေ လွှဲပြောင်း ရောက်ရှိခြင်းတို့သည်လည်း ဤအက် ဥပဒေ ရည်ရွယ်ချက်အလို့ငှာ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်း ခြင်းဟု မှတ်ယူမှု မရှိစေရ။

ဤအက်ဥပဒေသည် ရုပ်သိမ်းပြီး ဖြစ်သော်လည်း တည်ဆဲဖြစ်သည့် ၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေနှင့် ဆက်စပ် နှိုင်းယှဉ် ဖတ်ရှုရန်အတွက် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအက်ဥပဒေ သည် နိုင်ငံသားများထံမှ နိုင်ငံခြားသားများထံသို့ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း များ လွှဲပြောင်းခြင်းကိုသာ တားမြစ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားသားများထံမှ နိုင်ငံသားများ ထံသို့ လွှဲပြောင်းခြင်းကို တားမြစ်ခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ သို့ဖြစ်၍ လွတ်လပ်ရေး ရပြီး နောက်ပိုင်းတွင် အက်ဥပဒေက တားမြစ်ခြင်း မရှိသော်လည်း နိုင်ငံခြားသားထံမှ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို လွှဲပြောင်း ရယူခြင်းများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ညွှန်ကြားစာများဖြင့် အရောင်းအဝယ်စာချုပ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆိုင်းငံ့စေသည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

(၈)

လွတ်လပ်ရေးရပြီး နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ခွဲခြားမှု

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်ရပ်အဖြစ် ရပ်တည်လာပြီးနောက် နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ဟူ၍ ခွဲခြားမှုသည် အရေးပါလာခဲ့ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပူးတွဲလျက် ရှိသော ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် နိုင်ငံသား ဖြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၁၀ မှ ၁၂ အထိတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- ၁၀။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တဝှန်းလုံးတွင် နိုင်ငံသားဟူ၍ တမျိုးတည်းသာ ရှိရမည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်များ၏ နိုင်ငံသား ဟူ၍ အသီးအခြား မရှိရ။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဟူ၍သာ ရှိရမည်။
- ၁၁။ (က) မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား တမျိုးမျိုးတွင် ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်ခဲ့သော မိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူတိုင်းသည်လည်းကောင်း၊
 - (ခ) မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား တမျိုးမျိုးတွင် ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ဖြစ်ခဲ့သော ဘိုးဘွားများအနက် အနည်းဆုံး တဦးမှ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတွင် ပါဝင်လက်ထူသော အာဏာပိုင်နက်အတွင်း၌ မွေးဖွားသူ တိုင်းသည်လည်းကောင်း၊
 - (ဂ) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသား ဖြစ်သော သို့တည်းမဟုတ် ဤ အခြေခံဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့တွင် အသက်ရှင်နေသည် ဖြစ်ပါက တိုင်းရင်းသားအဖြစ်ကို ရယူခွင့် ရှိသော မိဘနှစ်ပါးမှ

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွင် ပါဝင်လတ္တံ့သော အာဏာပိုင်နက်အတွင်း၌ မွေးဖွားသူတိုင်းသည်လည်းကောင်း၊

(ဃ) ဗြိတိသျှ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အာဏာပြန့်ရာ နယ်မြေတခုခုတွင် မွေးဖွားခဲ့သည် ဖြစ်၍ ဤအခြေခံဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့်နေ့မှ အထက် သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၄၂ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ အထက် အခြားမဲ့သော ဆယ်နှစ်အတွင်း ရှစ်နှစ်အောက် မယုတ်သော ကာလအဖို့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွင် ပါဝင်လတ္တံ့သော အာဏာပိုင်နက်အတွင်း၌ နေထိုင်ခဲ့ဖူးပြီးလျှင်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်းတွင် ထာဝစဉ် နေထိုင်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည် ဖြစ်၍၊ ထို့ပြင် တရားဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်သော အချိန်အတွင်းတွင် ထိုသို့ သတ်မှတ်သောနည်းလမ်းနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းကို ထုတ်ဖော်သူတိုင်းသည်လည်းကောင်း ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံသားဖြစ်ရမည်။

၁၂။ နိုင်ငံသား ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်ခြင်းသဘောတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်ဟု ထင်မြင်သည့်အတိုင်း တရားဥပဒေများကို ပြုနိုင်သော ပါလီမန်၏ အာဏာသည် ပုဒ်မ ၁၁ ရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကြောင့် ယုတ်လျော့ခြင်း မဖြစ်ရ။ ထို့ပြင် ထိုကဲ့သို့သော တရားဥပဒေ တခုခုသည် ပုဒ်မ ၁၁ တွင် မပါမဝင်သေးသော လူအမျိုးအစားများကို နိုင်ငံသားအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံရန်သော်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိဖြစ်သော လူအမျိုးအစားများကို နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲစေရန်သော်လည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တို့အရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဟူ၍ ပေါ်ပေါက်လာရပါသည်။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အခြေပြု၍ ဖွင့်ဆိုချက်တွင် မပါဝင်သူများသည် နိုင်ငံသား မဟုတ်သူများ ဖြစ်လာပါသည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (ဃ) ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အရည်အချင်း ပြည့်စုံသူတို့သည် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်း အလို့ငှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၆ အဖြစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေ The Union Citizenship (Election) Act, 1948 ကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များအဖြစ် ပုဒ်မ ၃ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်-

3. Any person who was born in any of the territories which, at the time of his birth, was included in His Britannic Majesty's dominions and who had resided in any of the territories included in the Union for a period of not less than eight years in the ten years immediately preceding either the first day of January 1942 or the fourth day of January 1948, may apply to the officer in the district in which he resides for a certificate of citizenship.

၃။ မွေးဖွားစဉ်က ဗြိတိသျှ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အာဏာပိုင်နက်တွင် ပါဝင်သော နယ်မြေတစ်ခုခု၌ မွေးဖွားခဲ့သူ ဖြစ်ပြီး ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့ မှ သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက် နေ့မှအထက် အခြား မဲ့သော ဆယ်နှစ်အတွင်း ရှစ်နှစ်အောက် မယုတ်သော ကာလအဖို့ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်း နေထိုင်ခဲ့ဖူးသူ မည်သူ မဆို ယင်း နေထိုင်ရာ ခရိုင်ရှိ အရာရှိထံ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား လက်မှတ် ရလိုကြောင်း လျှောက်ထားနိုင်သည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ကနဦး ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်သာ ဖြစ်ပြီး ဤ ပုဒ်မကို ၁၉၅၄ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအမှတ် ၂၇ ဖြင့် ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ပြု လုပ်ခဲ့ပါသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ပြန်ပြီးနောက် အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃ ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၃။ မည်သူမဆို အောက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံလျှင် မိမိ နေထိုင်သည့် ခရိုင်ဆိုင်ရာ အရာရှိထံတွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားလက်မှတ် ရလို ကြောင်း လျှောက်ထားနိုင်သည်-

- (က) မွေးဖွားစဉ်က ဗြိတိသျှ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အာဏာပိုင်နက်တွင် ပါဝင် သော နယ်မြေတစ်ခုခု၌ မွေးဖွားခဲ့သူ ဖြစ်ခြင်း၊
- (ခ) ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်နေ့မှ သို့တည်းမဟုတ် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့မှ အထက် အခြားမဲ့သော ဆယ်နှစ်အတွင်း ရှစ်နှစ်အောက် မယုတ်သော ကာလအဖို့ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်း နေထိုင်ခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်ခြင်း၊
- (ဂ) အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းသူ ဖြစ်ခြင်း။

- (ဃ) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုံခြုံမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ အကျိုးစီးပွားကိုသော်လည်းကောင်း ပျက်ပြားနစ်နာအောင် မပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်ခြင်း၊ ထို့ပြင်
- (င) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ တွင် အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အရည်အချင်း ချို့တဲ့သူ မဟုတ်ခြင်း။

ထိုစဉ်ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းဆူပူမှုများကို အခြေခံ၍ ဖြည့်စွက်ခြင်းမှအပ မူလ သတ်မှတ်ချက်အတိုင်း ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုဥပဒေအရ မူလက နိုင်ငံခြားသားပင် ဖြစ်ခဲ့သည် မှန်သော်လည်း ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ်ကို လျှောက်ထား တောင်းခံရာ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်က ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံခဲ့သူများ၏ အပိုင်းကဏ္ဍကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသူတို့သည် အမည်နာမအားဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးသား လူမျိုးအမည် ဖြစ်နေသော်လည်း ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားအဖြစ် ရောက်ရှိနေသူများ ဖြစ်ပါမည်။ ထိုသူတို့ ယခင် နိုင်ငံခြားသားဘဝက ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများသည် နိုင်ငံသား၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ် ရောက်ရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပိုင်ဆိုင်သူကွယ်လွန်ခဲ့သည် ရှိသော် အမည်ပေါက်အားဖြင့် တိုင်းတစ်ပါးသား လူမျိုးခြားအမည် ဖြစ်သော်လည်း ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား ဖြစ်နေခြင်းကို အထူး သတိပြုစိစစ်ကြရန် လိုအပ်မည် အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ လူမျိုးခြား အမည်မျိုးကို တွေ့ရုံမျှဖြင့် နိုင်ငံခြားသားဟု တရားသေ မှတ်ယူမိခြင်း မရှိစေရန် သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေကိုသာ မက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ (The Union Citizenship Act, 1948) ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် တိုင်းရင်းသားဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၃ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

3. (1) For the purposes of section 11 of the Constitution the expression 'any of the indigenous races of Burma' shall mean the Arakanese, Burmese, Chin, Karen, Karenni, Mon or Shan race and such racial group as has settled in any of the territories included with the Union as their permanent home from a period anterior to 1823 A.D.(1185 B.E.)

(2) For the purpose of section 11 of the Constitution and of the section 3 of the Union Citizenship (Election) Act, 1948, the words 'His Britannic Majesty's dominions' mean the territories enumerated in section 2 (2) of the Burma Independence Act, 1947.

၃။ (၁) အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ အလို့ငှာ 'မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားတစ်မျိုးမျိုး' ဆိုသည်မှာ ကချင်၊ ကရင်၊ ကရင်နီ၊ ချင်း၊ မြန်မာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းလူမျိုး တစ်ရပ်ရပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၈၂၃ ခုနှစ် (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၈၅ ခုနှစ်) မတိုင်မီ ကာလမှစ၍ ပြည်ထောင်စုတွင် ပါဝင်သော နယ်မြေ တစ်ခုခု၌ မိမိတို့၏ ပင်ရင်းတိုင်းပြည်အဖြစ်ဖြင့် အခြေစိုက် နေထိုင်ခဲ့ သော မျိုးနွယ်စုများကိုလည်းကောင်း ဆိုလိုသည်။

(၂) အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ သားအဖြစ် ရွေးချယ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃ တို့အလို့ငှာ 'ဗြိတိသျှ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ အာဏာ ယုံနှံ့ရာနယ်မြေ' ဆိုသည်မှာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံတော် လွတ်လပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂(၂) တွင် ဖော်ပြ ထားသည့် နယ်မြေများကို ဆိုလိုသည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ယနေ့ကာလ နိုင်ငံတကာ၌ ခေတ်စားလှသည့် ဌာနေ တိုင်းရင်းသား (Indigenous people) ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် 'မြန်မာနိုင်ငံ တိုင်းရင်းသား တစ်မျိုးမျိုး (any of the indigenous races of Burma)' ဟု ခေတ်မီစွာ သုံးစွဲထားခြင်းကို တွေ့ရပါမည်။

တိုင်းရင်းသား ဟူသည်အတွက် ပြဆိုပြီးနောက် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ သား ဖြစ်ခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၄ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

4. (1) Any person, who under sub-section (i), (ii) and (iii) of section 11 of the Constitution, is a citizen of the Union or who, under sub-section (IV) of section 11 of the Constitution, is entitled to elect for citizenship and who has been granted under the Union Citizenship (Election) Act, 1948, a certificate of citizenship, shall continue to be a citizen of the Union, until he or she loses that status under the provisions of this Act.

(2) Any person descended from ancestors, who for two generations at least have all made any of the territories included within the Union their permanent home and whose parents and himself were born in any such territories shall be deemed to be a citizen of the Union.

- ၄။ (၁) အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) တို့အရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံသား ဖြစ်ခဲ့သော သူသည် သို့တည်းမဟုတ် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ (ဃ) အရ နိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေးချယ်ခွင့် ရရှိ၍ ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေးချယ်ရေး အက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားလက်မှတ်ကို ရရှိသောသူသည် သို့တည်းမဟုတ် ဤအက် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားပြုမှုလက်မှတ်ကိုဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံသားလက်မှတ်ကိုဖြစ် စေ ရရှိသောသူသည် သို့တည်းမဟုတ် ဤအက်ဥပဒေအရ အခြားနည်း ဖြင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ် ပေးအပ်ခြင်းခံရသူသည် ဤအက် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ နိုင်ငံသားအဖြစ် မဆုံးရှုံးလျှင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် တည်နေသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (၂) ပြည်ထောင်စုတွင် ပါဝင်သော နယ်မြေတစ်ခုခုတွင် အနည်းဆုံး ဘိုးဘွား အားလုံး လက်ထက်မှစ၍ မိမိတို့၏ ပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ်ဖြင့် မျိုးဆက် မပြတ် ထာဝစဉ် အခြေစိုက် နေထိုင်လာခဲ့သည့်ပြင် မိမိ၏ မိဘနှစ်ပါး နှင့်တကွ မိမိကိုယ်တိုင် ထိုနယ်မြေ တစ်ခုခုတွင် မွေးဖွားသူ ဖြစ်လျှင် ထိုသူကို မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ် အက်ဥပဒေအမှတ် ၄၃ ဖြင့် ‘၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် ရွေးချယ်ရေး အက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံ သား လက်မှတ်ကို ရရှိသောသူသည်’ ဟူသည့် စာသား နောက်တွင် ‘သို့တည်း မဟုတ် ဤအက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားပြုမှုလက်မှတ်ကို ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံသား လက်မှတ်ကိုဖြစ်စေ ရရှိသောသူသည် သို့တည်းမဟုတ် ဤအက်ဥပဒေအရ အခြားနည်းဖြင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားအဖြစ် ပေးအပ်ခြင်းခံရသူသည်’ ဟူသည့် စကားရပ်ကို ဖြည့်စွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် လွတ်လပ်ရေး မရရှိမီ အချိန်က နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံခြား သား ဟူသည့်ကိစ္စရပ်သည် အဓိက မဟုတ်ခဲ့သော်လည်း လွတ်လပ်သော အချုပ် အခြာ အာဏာပိုင်နိုင်ငံတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်လာသောအခါ နိုင်ငံသား ဟူသည့် စကားရပ်သည် အဓိကကျလာပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ယခင် အက်ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ခြင်း၊ အက်ဥပဒေများ အသစ် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ကြောင့် အောက်ပါ အက်ဥပဒေများအရ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြား သား ဟူသည် တိကျစွာ ကွဲပြားသွားပါတော့သည်-

- (၁) နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေ၊
- (၂) နိုင်ငံခြားသားများ မှတ်ပုံတင်ရေး အက်ဥပဒေ၊
- (၃) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေ၊
- (၄) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ။

အထက်ပါကဲ့သို့ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ဟူ၍ ဥပဒေအရ ပြတ်သားစွာ ခွဲခြားလိုက်သည်နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ မြေနှင့် အိမ်ရာအဆောက်အအုံများ ဖြစ်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်းအတွက် နိုင်ငံသားပိုင်နှင့် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ဟူသည်မှာ ထိုကာလမှ စတင်၍ ပေါ်ပေါက်လာရပါတော့သည်။ လွတ်လပ်ရေး မရရှိမီကာလ ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နေစဉ်က မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွင် လူမျိုးခြားက ပိုင်ဆိုင်မှုသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးမှသာ နိုင်ငံသား မဟုတ်သည့် နိုင်ငံခြားသားများ ပိုင်ဆိုင်မှု ဟူသည် ဥပဒေအရ စတင် သတ်မှတ်နိုင်သည် ဖြစ်ကြောင်း သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၉)
နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ်
ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့

‘ရန်ကုန်မြူနီစပယ်’ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေများကို ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ (Rangoon Development Trust) က စီမံ ခန့်ခွဲခဲ့ရာမှ ၁၉၅၁ ခုနှစ် အရောက်တွင် ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ ထိုအချက်မှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေး အဖွဲ့ အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ လုပ်ငန်းတာဝန်များ လွှဲပြောင်း ပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၃ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်း ဖော်ပြ ပါသည်-

၁၃။ (၁) ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေတွင် ဖြစ်စေ၊ အခြား တည်ဆဲ တရားဥပဒေများတွင်ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ အဆိုပါ အက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည် လည်းကောင်း၊ အခြား တည်ဆဲ တရားဥပဒေ တစ်ခုခုအရ ထိုစည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားကို သုံးစွဲဆောင်ရွက် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အဖွဲ့သည်လည်းကောင်း ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော ကော်မတီ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည့်အပြင် ထိုအဖွဲ့ သည် ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် ခြင်းကို လိုက်နာလျက် ဤအက်ဥပဒေနှင့် ဤအက်ဥပဒေအရပြုသည့်

နည်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများနှင့်အညီ အာဏာနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂) ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေတွင် ဖြစ်စေ၊ အခြား တည်ဆဲ တရားဥပဒေများတွင်ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သည် သို့တည်းမဟုတ် ထိုအဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် တာဝန် ဝတ္တရားကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အဖွဲ့သည် အဆိုပါ ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ သဘောတူညီချက်ကို တောင်းဆိုသည့် အခါတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားကိစ္စအတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဆက်သွယ် သည့်အခါတွင်ဖြစ်စေ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့မှ တစ်ဆင့် တောင်းဆိုရမည် သို့တည်းမဟုတ် ဖွဲ့စည်းရမည်။

အဆိုပါ ပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် စတင် ပြဋ္ဌာန်းစဉ်က ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ် သော်လည်း ယင်းပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ အမှတ် (၆၉) ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၁၃။ ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားတည်ဆဲ တရားဥပဒေများတွင်ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ ၁၉၅၄ ခုနှစ် နိုင်ငံ တော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက်ဥပဒေ စတင် အာဏာမတည်မီက ရန်ကုန် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ အရ ဖွဲ့စည်းထားသော စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့သည် အဆိုပါ ၁၉၅၄ ခုနှစ် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ (ပြင်ဆင်ချက်) အက် ဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့တွင် ပျက်ပြယ်ရမည်။ ထို့ပြင် စည်ပင် သာယာရေးအဖွဲ့ကလည်းကောင်း၊ ထိုအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌကလည်းကောင်း အဆို ပါ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေအရ သုံးစွဲဆောင်ရွက်နိုင်ရမည့် အာဏာနှင့် တာဝန် ဝတ္တရား အားလုံးကို ဤအက်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့က သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ရမည်။ ထို့ပြင် ထိုစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏ လက်ရှိပစ္စည်း အားလုံးနှင့် ကြွေးမြီတာဝန် အားလုံးကို အဖွဲ့က ဆက်ခံရမည့်အပြင် ထို စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က ချုပ်ဆိုခဲ့သော ပဋိညာဉ်အားလုံးကိုလည်း အဖွဲ့ က ချုပ်ဆိုသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ဤသို့ ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်အတွက် ယခင် ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ အက်ဥပဒေ (The Rangoon Development Trust Act) အရ ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးခဲ့သည့် ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ ('ရန်ကုန် မြူနီစပယ်အဖွဲ့' မဟုတ်) ကို ၁၉၅၄ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် အပြီးတိုင် ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး ယင်းအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အားလုံးကို ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးသည့် အဖွဲ့ကို လွှဲပြောင်း အပ်နှင်းလိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ 'ရန်ကုန် မြူနီစပယ်' နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေများကို ဤအက်ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးသည့် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေး အဖွဲ့က စီမံခန့်ခွဲမှု ဆက်လက် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန် မြူနီစပယ် နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေပိုင်မြေတစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၅၁ ခုနှစ်အတွင်းဝယ် အပြောင်းအလဲတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းမှာ စူရတီဘာရေးဘဏ် (သိမ်ကြီးဈေး) ကို မြူနီစပယ်ပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း အက်ဥပဒေကို ၆-၄-၁၉၅၁ နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်း၍ စူရတီဘာရေးဘဏ် ကုမ္ပဏီ လီမိတက်ပိုင် စူရတီဘာရေးဘဏ် (သိမ်ကြီးဈေး) နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြေနှင့် အဆောက်အအုံ အားလုံးကို နိုင်ငံတော် သမ္မတ အမည်ဖြင့် လွှဲပြောင်းသိမ်းယူပြီး ရန်ကုန် မြူနီစပယ် ကော်ပိုရေးရှင်းပိုင်အဖြစ် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ကို တင်ပြခြင်းမှာ အချို့သောသူတို့က မြေပိုင်မြေ (Freehold land) ကို သိမ်းယူခွင့် မရှိဟု ဆိုနေကြသည့်အတွက် ကုမ္ပဏီပိုင်မြေအဖြစ်မှ နိုင်ငံပိုင်မြေအဖြစ် သိမ်းယူခြင်း ထင်ရှားသည့် နမူနာတစ်ရပ်ကို ပြသခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁၀)

လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ

‘ရန်ကုန် မြူနီစပယ်’ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ မြေများကို မြို့ပြမြေရာ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် စာရင်းမြေပုံများ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့က ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေသကဲ့သို့ ရန်ကုန် မြူနီစပယ် နယ်နိမိတ်၏ပြင်ပ (နောင်သောအခါ မြူနီစပယ်နယ်နိမိတ်အတွင်း ထည့်သွင်းမည်) မြေများကို အင်းစိန်ခရိုင်ဝန်နှင့် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်က လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး ရသူ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ မြေငှား ဂရန်နှင့် လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း၊ မြေခွန်ကောက်ခံခြင်းတို့ ပြုလုပ်ပြီး စာရင်းမြေပုံများ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို အင်းစိန်ခရိုင် လယ်ဝန်က ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နေရာမှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါ မြို့ရွာဒေသ ပြင်ပရှိ စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှု တစ်ဆစ်ချိုး ပြောင်းလဲခဲ့ပြန်ပါသည်။ ယင်းမှာ ယခင်က ပြဋ္ဌာန်းသော်လည်း မကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များ ပြုလုပ်၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤအက်ဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ‘လယ်ယာမြေ’ ဟူသည်ကို ပုဒ်မ ၃၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ) ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

လယ်ယာမြေ ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်က အလိုရှိသည့်အတိုင်း သုံးစွဲနိုင်သည့် လယ်ယာ လုပ်ကိုင်နိုင်သော မြေရိုင်းများနှင့် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ ဥယျာဉ်

စိုက်ပျိုးမှု သို့တည်းမဟုတ် လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်း၊ ကျွန်း၊ ဥယျာဉ် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးမှုကိစ္စများအတွက်ဖြစ်စေ၊ ယင်းသို့ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အသက်မွေးမှု ကိစ္စများ၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်သော အမှုကိစ္စများအတွက်ဖြစ်စေ၊ လက်ရှိထား သည့် သို့တည်းမဟုတ် သာမန်အားဖြင့် အသုံးပြုသည့် သို့တည်းမဟုတ် အငှားချ ထားပြီး ဖြစ်သည့် မြေကို ဆိုလိုသည့်အပြင် ထိုစကားရပ်တွင် ထိုမြေပေါ်ရှိ လူနေ အိမ်များနှင့် အခြားအဆောက်အအုံများတည်ရာ မြေလည်း ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် မြို့ရွာအတွင်း တည်ရှိသော လူနေအိမ်ရာအဖြစ် လက်ရှိထားသည့်မြေ မပါဝင်ချေ။

ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အောက်မြန်မာပြည်တွင် မြေနှင့် အခွန် အက်ဥပဒေအရ စီမံချထားသည့် လယ်ယာမြေနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ သာမက မြို့တွင်း စိုက်ပျိုးမြေများပါ ဤအက်ဥပဒေ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်းသို့ ပြောင်းလဲ ကျရောက်သွားပါသည်။

အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၅ ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- ၅။ (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဤအက်ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်ပြီးသည့် နောက်၌ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် ဇယား ၁ တွင် ဖော်ပြ ထားသော လယ်ယာမြေမှတစ်ပါး အခြား လယ်ယာမြေများ အားလုံးကို ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် ရည်ညွှန်းဖော်ပြထားသည့် လယ်ယာမြေကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ထိုအမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြား ဖော်ပြသည့် ဒေသများတွင် သီးခြား သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်များ၌ သိမ်းယူသည်ဟု ကြေညာနိုင်သည်။
- (၃) တည်ဆဲ အခြား မည်သည့်တရားဥပဒေတွင်ဖြစ်စေ၊ သဘောတူစာချုပ်၊ ပဋိညာဉ်၊ အပိုင်စာချုပ်၊ အငှားစာချုပ် သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်တွင် ဖြစ်စေ မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများမှတစ်ပါး ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ နိုင်ငံတော်က ပြန်လည် သိမ်းယူနိုင်သည့် လယ်ယာမြေ အပေါ်၌ ထိုလယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မခွဲ (၂) အရ ကြေညာခြင်း မပြုမီအခါက သက်ရောက်သမျှသော အခြားအခွင့်အရေး အားလုံးသည် ထိုလယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြန်လည် သိမ်းယူသည့်အခါ၌ လုံးဝ ရပ်စဲသွားရမည်။ ထို့ပြင် ဤအက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေကို ပြန်လည် သိမ်းယူပြီးသည့်နောက်တွင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေအပေါ်တွင်

နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးမှတစ်ပါး အခြား မည်သည့် အခွင့်အရေးမျှ ပုဒ်မ ၁၀ တွင် အတိအလင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်းမှတစ်ပါး ပေါ်ပေါက် သက်ရောက်ခြင်း မရှိစေရ။

၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူမှုသည် ရန်ကုန်မြို့နှင့် အနီးဆုံး ဖြစ်သည့် အင်းစိန်ခရိုင်နှင့် သန်လျင်ခရိုင်တို့တွင် ရှေးဦးစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ယင်းသို့ လယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူကြောင်း အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်လိုက်သည့်အခါ ယင်းအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၊ ပုဒ်မခွဲ (၃) ပါ စကားရပ်အတိုင်း ‘လယ်ယာမြေ’ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်တွင် အကျုံးဝင်သည့် မြေများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ထိုသို့ မကြေညာမီက သူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အမည်ဖြင့် လက်ဝယ် ထားပိုင်ခွင့် ရသောမြေ၊ မြေငှားဂရန်၊ လိုင်စင် စသည်တို့ဖြင့် ရရှိခဲ့သော ပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေး အားလုံး ပျက်ပြားသွားပြီး ထိုမြေများသည် နိုင်ငံတော်ကသာ ပိုင်ဆိုင်ဆိုင်သည့် နိုင်ငံပိုင်မြေများအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။

ဤအက်ဥပဒေအရ သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် သိမ်းယူလိုက်သည့် မြေများကို ခွဲဝေပေးခြင်း ပြုရာတွင် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး နည်းဥပဒေများအရ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ လယ်ယာမြေများကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူလိုက်ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည့် ဒေသအတွင်းရှိ လယ်ယာမြေများ အားလုံးသည် နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ထိုအနက်မှ အခြားသူများကို ခွဲဝေချထားရန်အတွက် သိမ်းယူမှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ခွဲဝေချထားခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မှုအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခဲ့သည့်မြေ ၃၃၄၆၀၀၀ ဧက၊ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးအပ်မြေ ၁၆၁၈၀၀၀ ဧက၊ ခွဲဝေချထားမြေ ၁၄၁၇၈၀၀ ဧက၊ ခွဲဝေခြင်းမှ ချန်လှပ်မြေ ၂၃၈၂၀၀ ဧက၊ လုပ်ကိုင်မရသော မြေ ၇၂၀၀ ဧက ဖြစ်ကြောင်း ဦးဝင်းနိုင်၊ (ညွှန်ကြားရေးမှူး-ငြိမ်း) ပြုစု ရေးသားသည့် ‘နိုင်ငံအကျိုးပြု ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း’ စာအုပ်၌ တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤစာရင်းများအရ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူပြီးမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုခြင်းနှင့် ခွဲဝေခြင်း ပြုသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

လယ်ယာမြေကို ဆက်လက် အသုံးပြုမည့်သူများအတွက် ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများကိုလည်း အက်ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူ

ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသည့် လယ်ယာမြေများကို လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်
ရေး နည်းဥပဒေများပါ နည်းဥပဒေ ၄၈ အရ ပုံစံ ၁၂ (ခ) ဖြင့် လယ်ယာမြေကို
နိုင်ငံတော်က ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးသည့် အမိန့်စာကို
ထုတ်ပေးပါသည်။

ယင်းသို့ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးခြင်း ခံရသူသည် လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်းပါ
က ရရှိသည့် အခွင့်အရေးကို အက်ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၉ တွင် အောက်ပါအတိုင်း
ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၉။ (၁) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများနှင့် ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ (၂)၊ (၃) နှင့်
(၄) အပြင် ပုဒ်မ ၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် ပုဒ်မ ၆
အရ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးသော လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သူသည် သို့တည်း
မဟုတ် သာသနာရေး အဆောက်အအုံသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့်
စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိစေရမည်-

(က) အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊
ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အကျိုးအမြတ်များ
ကို ခံစားနိုင်ခွင့်၊

(ခ) အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်း
တစ်ခုခုအားသော်လည်းကောင်း၊ တောင်သူလယ်သမား တစ်ဦးဦး
အားသော်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၃ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထား
သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လုပ်ကိုင်ပါမည်
ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပြုသော တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်
သူ တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း ရောင်းချခြင်း၊ အပိုင်ပေးခြင်းကို
ပြုလုပ်နိုင်ခွင့်၊ ၎င်းပြင် သာသနာရေး အဆောက်အအုံနှင့် သာ
သနာဝန်ထမ်းအား ပေးလှူနိုင်ခွင့်၊ ထို့ပြင်

(ဂ) အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်နိုင်ခွင့် သို့တည်းမဟုတ် အခြား
လယ်ယာမြေနှင့် လဲလှယ်နိုင်ခွင့်။

ပထမခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် အပိုဒ် (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် သီးခြား
ဖော်ပြထားသည့် အခွင့်အရေးများကို ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့်
နည်းဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်၍ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ သို့တည်း
မဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံတော် သမ္မတက ခန့်အပ်သော
အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ ခံစားခွင့် ရရှိစေရမည်။

ဒုတိယခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် သာသနာဝန်ထမ်း ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာရေး အဆောက်အအုံ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေကို တည်ဆဲ အခြား တရားဥပဒေ တစ်ခုခုနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် သီးစားချထားနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

- (၂) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင် ဇယား (၁) နှင့် ပုဒ်မ ၆၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) နှင့် (၄)၊ ၎င်းပြင် ပုဒ်မ ၁၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် သာသနာရေး အဆောက်အအုံ သို့တည်းမဟုတ် သာသနာဝန်ထမ်း တစ်ဦးဦး ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေမှအပ ပုဒ်မ ၆ အရ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသော လယ်ယာမြေကို အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။
- ခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပေးရန် ပျက်ကွက်သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူ တစ်ဦးဦးက အမွေစုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံ ရရှိလျှင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော် သမ္မတက ပြန်လည် သိမ်းယူရမည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လေ့လာပါက နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းမှ ကင်းလွတ် ခွင့် ပြုသည် ဆိုရာတွင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လွတ်လပ်စွာ ပိုင်ဆိုင်ဆောင်ရွက် ခွင့် မရှိဘဲ လက်ဝယ် ထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်သာ ရရှိပြီး ရောင်းချခြင်း၊ အမွေဆက်ခံခြင်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းထားသော နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ အာဏာပိုင် ထံက ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာလျှင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့် ရှိပါတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကင်း လွတ်ခွင့်ပြုသည့် လယ်ယာမြေများ စာရင်းကို နည်းဥပဒေ ၄၈ အရ၊ ပုံစံ (၁၃) ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ပါသည်။ အကြောင်းမှာ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း အဆိုပါ မြေများကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူပြီးသည့်နောက်မှ နည်းဥပဒေအရ သိမ်းယူခွဲဝေခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူကြောင်း မကြေညာမီက ထိုမြေအတွက် မြေနှင့်အခွန် အက်ဥပဒေအရ ရရှိခဲ့သည့် အခွင့် အရေးများ အားလုံး ပျက်ပြယ်သွားပြီး ထိုမြေအတွက် အရေးအရာ အားလုံးသည် နိုင်ငံတော်၏လက်ဝယ်သို့ အပြီးတိုင် ရောက်ရှိသွားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူပြီး ခွဲဝေပေးခြင်းလည်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လယ်ယာမြေများ ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ ခွဲဝေ

ပေးသည့် လယ်ယာမြေကို ရရှိသူများ၏ အခွင့်အရေးများကိုလည်း ပုဒ်မ ၁၀ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပါသည်-

၁၀။ (၁) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင် ပုဒ်မ ၁၂ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် ပုဒ်မ ၇ အရ ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရ ဖြစ်စေ ဝေငှသည့် လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်သော တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ တစ်ဦးဦးသည် အဆိုပါ လယ်ယာမြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိစေရမည်-

(က) အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို လက်ရှိထားနိုင်ခွင့်၊ လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်၊ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အကျိုးအမြတ်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်၊

(ခ) အဆိုပါ အိမ်ထောင်သားစု၏ အကြီးအကဲ တစ်ဦးဦး ပါဝင်သည့် တောင်သူလယ်သမား အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုအား အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ရောင်းချနိုင်ခွင့် သို့တည်းမဟုတ် အပိုင် ပေးနိုင်ခွင့်၊ ထို့ပြင်

(ဂ) အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို ခွဲစိတ်နိုင်ခွင့် သို့တည်းမဟုတ် အခြား လယ်ယာမြေနှင့် လဲလှယ်နိုင်ခွင့်။

ခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် အပိုဒ် (ခ) နှင့် (ဂ) တွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသော အခွင့်အရေးများကို ဤအက်ဥပဒေအရ ပြုသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်၍ နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ သို့တည်းမဟုတ် ဤကိစ္စအလို့ငှာ နိုင်ငံတော် သမ္မတက ခန့်အပ်သော အာဏာပိုင်များ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့်သာ ခံစားခွင့် ရရှိစေရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်၏ အခွင့်အရေးများအပြင် ဤအက်ဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် ပုဒ်မ ၇ အရ ဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၅၂ အရ ဖြစ်စေ ဝေငှပြီးသော လယ်ယာမြေကို အမွေဆက်ခံနိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

ခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် လယ်ယာမြေကို ပုဒ်မ ၃၊ အပိုဒ် (ဂ) တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ကာလအတွင်း လုပ်ကိုင်ပါမည်ဟု စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိပေးရန် ပျက်ကွက်သည့် တောင်သူလယ်သမား မဟုတ်သူ တစ်ဦးဦးက အမွေစုအဖြစ်ဖြင့် လက်ခံ ရရှိလျှင် အဆိုပါ လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော် သမ္မတက ပြန်လည် သိမ်းယူရမည်။

မညီညွတ်လျှင် လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့်
လွှဲပြောင်းခြင်း သို့တည်းမဟုတ် ခွဲစိတ်ခြင်း မပြုရ။

ခြွင်းချက်။ သို့ရာတွင် ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်-

(က) လယ်ယာမြေကို ဤအက်ဥပဒေအရ ပြန်လည် သိမ်းယူခြင်း
မပြုမီ သို့တည်းမဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့် မပေးမီ ပြန်လည်
ရွေးနုတ်ခြင်းနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

(ခ) လယ်ယာမြေကို နိုင်ငံတော်သို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှင့်
မသက်ဆိုင်စေရ။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ
စတင် အာဏာတည်သည့် ၂၆-၁၀-၁၉၅၃ နေ့မှ စတင်၍ လယ်ယာမြေကို လွှဲ
ပြောင်းခြင်းတို့ကို တစ်နိုင်ငံလုံး ပြုခွင့် မရှိတော့ပါ။

(၁၁)

ရန်ကုန် မြူနီစပါယ် နယ်နိမိတ် တိုးချဲ့ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက် ပြည်တွင်း သောင်းကျန်းမှုဒဏ်ကြောင့် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းရှိ မြေကွက်လပ်များ၊ အချို့ အချို့သော လူသွားလမ်းများ၊ တိုက်အိုတိုက်ပျက်နေရာများတွင် နေအိမ်များ စုပြုံ ကျူးကျော်၍ ဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြရာ ရန်ကုန်မြို့၏ အခြေအနေသည် မြို့တော်အင်္ဂါရပ်နှင့် မညီ ဖြစ်လာ ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့က ရန်ကင်းမြို့သစ်ကို တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကွက်သစ်များ တွင် ပြည်သူ့အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်၍ ပြန်လည် နေရာချထားပေးခြင်း များ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် မလုံလောက်သဖြင့် ၁၉၅၈-၁၉၅၉ ခုနှစ် အိမ် စောင့်အစိုးရ လက်ထက်တွင် တောင်ဥက္ကလာပ၊ မြောက်ဥက္ကလာပနှင့် သာကေတ မြို့သစ်တို့ကို တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုမှသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် ဆင်ခြေဖုံးမြို့များ ဖြစ်သော သယ်န်း ကျွန်း၊ ကန်ဘဲ့၊ အင်းစိန်၊ ကမာရွတ်၊ သမိုင်းတို့ကို 'ရန်ကုန်မြူနီစပါယ်' နယ်နိမိတ် အတွင်းသို့ ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ထည့်သွင်းလိုက်သည်တို့မှာ အင်းစိန် ခရိုင်အတွင်းမှ မြေများ ဖြစ်ရာ မြို့ပြ မြေယာမှတ်တမ်း ထိန်းသိမ်းမှုအတွက် အင်းစိန်ခရိုင် လယ်ဝန်ထံမှ ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာ စည်ပင်ရေးအဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန် မြူနီစပါယ် နယ်နိမိတ် တိုးချဲ့၍ အင်းစိန်ခရိုင်အတွင်းရှိ လယ်ယာ မြေများကို မြူနီစပါယ် နယ်နိမိတ်အတွင်း သွတ်သွင်းလိုက်သည်အခါ ယင်းတို့

mgyoe.com

သည် ဥပဒေအရ ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာစေခဲ့ပါသည်။ အောက် မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာမြေများ အက်ဥပဒေအရ ဆိုပါက အဆိုပါ နယ်နိမိတ် အတွင်း ရောက်ရှိလာသည့် မြေများသည် မြို့မြေများအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက် ဥပဒေက ပေါ်ပေါက်လာသည် ဖြစ်ရာ ထည့်သွင်းလိုက်သည့် မြေများအနက် ဤ အက်ဥပဒေအရ လယ်ယာမြေ ဟူသည့် စကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်သည့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးမြေနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများသည် မြေအမျိုးအစား ပြောင်းလဲ ခြင်း မရှိဘဲ မြို့နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ လယ်ယာမြေများအဖြစ်သာ ဆက်လက် တည်ရှိနေပါသည်။

အဆိုပါမြေများကို လူနေအိမ်ရာမြေအဖြစ် မြေငှားဂရန်များ ထုတ်ပေးနိုင် သည့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရှိသည့်မြေ (Land at the disposal of Govern- ment) အဖြစ် ရောက်ရှိစေရန် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ လယ်ယာမြေကို မြို့မြေအဖြစ် အသုံးပြုရန် အခြားနည်း သုံးစွဲခွင့် ရရှိရေး အမိန့်တောင်းခံ ရရှိရန် လိုအပ်လာပါသည်။ လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ် ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ အခြားနည်း သုံးစွဲခွင့် ရရှိခြင်းသည် မြေအမျိုး အစား ပြောင်းလဲသွားခြင်းနှင့် အသုံးပြုခွင့် ရသောသူကို သတ်မှတ်ခြင်းသာ ဖြစ်ပြီး မူလက ပိုင်ဆိုင်သူထံမှ တည်ဆဲဥပဒေအရ လွှဲပြောင်းယူခြင်း၊ သိမ်းယူခြင်း မပြုပါက ပိုင်ဆိုင်မှု မပြောင်းလဲသည်ကိုလည်း သတိပြုရန် လိုအပ်လာသည်။

ဤအချက်အတွက် ၁၉၅၄ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင် ပြုလုပ်ရေး နည်း ဥပဒေများ၏ နည်းဥပဒေ ၈၄ ပါ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်က ပေါ်လွင်စေ ပါသည်-

၈၄။ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉ အရ လယ်ယာမြေကို ဆင့်ဆိုသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း အသုံးပြုရန် ရောင်းဝယ်ပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်း ပြီးမှသော်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်လျှင် တည်ဆဲ အခြား တရား ဥပဒေများနှင့်အညီ ထိုလယ်ယာမြေကို ရောင်းဝယ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်းသော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်နိုင်သည်။

လယ်ယာမြေကို ပေါင်နှံခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ အခြားနည်းဖြင့် လွှဲပြောင်း ခြင်းကို နည်းဥပဒေနှင့် မညီညွတ်လျှင် မပြုရန် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၄ ဖြင့်

ပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ် ဤနည်းဥပဒေဖြင့် အခြားနည်း သုံးစွဲခွင့်အတွက် ခြွင်းချက် ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ဝယ်ယူခြင်း မပြုပါက ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေသိမ်း အက် ဥပဒေအရ သိမ်းယူခြင်းဖြင့် လွှဲပြောင်းယူခြင်း ပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁၂)

လုပ်ငန်းများ ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း

နိုင်ငံတော် တော်လှန်ရေးကောင်စီအနေနှင့် နိုင်ငံတော် အာဏာကို ရယူပြီး နောက် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံ ထူထောင်ရေးကို ဦးတည်ကာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းများ ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ ၁၆-၈-၁၉၆၃ နေ့မှ စတင် အာဏာသက်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ ဥပဒေ၏ 'လုပ်ငန်း' ဟူသည့် စကားရပ်ကို ပုဒ်မ ၂ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခဲ့ပါသည်-

၂။ ဤဥပဒေတွင် အခြား အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူရန် မလိုအပ်လျှင် လုပ်ငန်း ဆိုသည့် စကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသည်ဖြစ်စေ၊ မဖွဲ့စည်းထား သည်ဖြစ်စေ ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်း၊ လူအစု သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်း လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သည့် စက်မှုလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် အခြား မည်သည့်လုပ်ငန်းမဆို ပါဝင်သည်။

ဤသို့ ဖွင့်ဆိုထားသည့် လုပ်ငန်း ဟူသမျှ ဤဥပဒေအရ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူပိုင်ခွင့် ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်လာပါသည်။

အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းယူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေး ကြီးသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ပုဒ်မ ၃ ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၃ တွင် အောက်ပါ အတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၃။ (၁) အစိုးရမှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုမဆို အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူနိုင်သည့် အာဏာ ရှိရမည်။

- (၂) ယင်းသို့ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်၍ လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို သိမ်းယူ သည့်အခါ အဆိုပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာတွင် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းသည် သီးခြား ဖော်ပြထားသည့် နေ့ရက်တွင် ပုဒ်မခွဲ (၃) နှင့် အညီ ပြည်သူပိုင် ဖြစ်လာမည်။
- (၃) ယင်းသို့ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် ကြေညာရာတွင် အောက်ပါ အချက်များ ပါဝင်ရမည်။
 - (က) အဆိုပါ လုပ်ငန်း၏ အပိုင်ပစ္စည်း အားလုံး၊
 - (ခ) အဆိုပါ လုပ်ငန်း၏ ကြွေးမြီများအနက် အစိုးရက တာဝန်ယူ၍ ပေးထိုက်သော ကြွေးမြီတာဝန်များ။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အစိုးရက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် မည်သည့် လုပ်ငန်းကို မည်သည့်နေ့ရက်မှ စတင်၍ ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းဆည်းလိုက် ကြောင်း ကြေညာလိုက်သည်နှင့် အဆိုပါ လုပ်ငန်း၏ အပိုင်ပစ္စည်း အားလုံးသည် ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်မှ ပြည်သူပိုင် ဖြစ်သွားရပါတော့သည်။ ပစ္စည်းဟု ဆိုရာတွင် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ အကျုံးဝင် နေပါသည်။ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဆိုရာတွင် မြေနှင့် အဆောက်အအုံ များ ပါဝင်နေသည်ကို သတိပြုရပါမည်။ အဆိုပါ အက်ဥပဒေအရ လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းရာတွင် လုပ်ငန်း တစ်ခုချင်းစီကို သိမ်းဆည်းသည့် အဖွဲ့များ၏ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးမှုကြောင့် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းယူခြင်း အတွက် မည်သည့်ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူကြောင်း အထောက်အထားများတွင် သိမ်းယူသည့် ပစ္စည်း အမျိုးအမည် ဖော်ပြချက်၌ အချို့လုပ်ငန်းတွင် မြေနှင့် အဆောက်အအုံ၊ အချို့လုပ်ငန်းတွင် မြေ မပါ အဆောက်အအုံ သက်သက် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားခဲ့သည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူလိုက်သည့် လုပ်ငန်းများကို အုပ်ချုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၄ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- ၄။ (၁) အစိုးရသည် ပြည်သူပိုင် ဖြစ်လာသည့် လုပ်ငန်းနှင့် ပစ္စည်းများကို ထိန်း သိမ်း၍ ဆက်လက် အုပ်ချုပ်သွားရန် လိုအပ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ကို အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။
- (၂) အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် အစိုးရ၏ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူပြီး ဤပုဒ်မအရ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်း အုပ်ချုပ်သွားရန် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည့် အဖွဲ့များအနေဖြင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်ငန်းပိုင် မြေများကို သိမ်းယူခဲ့သည်ကိစ္စရပ်များ၌ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု မရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ရန်ကုန်မြို့တွင်း မြေများကိစ္စ တင်ပြနေသည် ဖြစ်ရာ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့် ကျေးရွာ မြေများ အက်ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဆက်စပ် ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းအက်ဥပဒေတွင် အခန်း (၈)၊ လက်ရှိရယူ မှု မှတ်တမ်းများ [Chapter (8) Record of Possession] ဟူသည့် အခန်းတစ်ခန်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ အဆိုပါ အခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ပုဒ်မ ၂၇ အရ ဇယားဝင်မြို့များ (Scheduled towns) နှင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတက အမိန့်ကြော်ငြာ စာဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် မြို့များနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့သည် ဇယားဝင်မြို့ ဖြစ်ပေရာ ဤအခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အာဏာသက်ရောက်ပါ သည်။ ဤတွင် မြေကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းခြင်းဖြင့် လွှဲပြောင်း ရယူသည် ဖြစ်ရာ အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၁ ၏ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသည်-

31. Whenever any person acquires possession of land in any such town as aforesaid otherwise than by transfer or assignment from the person previously in possession of such land, he shall, within thirty days from the date on which he enters into possession, give notice to the Revenue Officer of the change in possession and of the right under which he claims possession.

၃၁။ အထက်ဖော်ပြပါ မြို့များရှိ မြေတစ်စုံတစ်ရာကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူက မူလလက်ရှိ ဖြစ်သူထံမှ လွှဲပြောင်းရယူခြင်းမှအပ အခြားနည်းဖြင့် လက်ဝယ်ရယူသည့်အခါတိုင်း မြေလက်ရှိ ဖြစ်ခြင်းကို လွှဲပြောင်းယူကြောင်း နှင့် မည်သည့်အကျိုးခံစားခွင့်များကို လက်ဝယ် ရထိုက်ကြောင်းကို လွှဲပြောင်း ရယူသူသည် ထိုကဲ့သို့ လက်ဝယ် ရယူသည့်နေ့မှ ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အခွန်တော်အရာရှိထံ တင်ပြ အသိပေးရမည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွန်တော်အရာရှိ (Revenue Officer) ဆိုသည် မှာ ရန်ကုန်မြို့မှအပ အခြားမြို့များတွင် ခရိုင်လယ်ဝန်ကို လုပ်ပိုင်ခွင့် အပ်နှင်း

ထားသော်လည်း ရန်ကုန်မြို့အတွက် ယခင် ရန်ကုန် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ (The Rangoon Development Trust) ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆက်ခံ ဆောင်ရွက် သည့် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေး အဖွဲ့ထံ တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၁၃)

မြို့မြေမှတ်တမ်းများ အခြေအနေ

၁၉၆၃ ခုနှစ် လုပ်ငန်းများ ပြည်သူပိုင် ပြုလုပ်ခြင်း ဥပဒေအရ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်ရှိ လုပ်ငန်းများကို ပြည်သူပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူခြင်းသာမက နောက်ပိုင်းတွင် ပုဂ္ဂလိက ကျောင်းများကို ပြည်သူပိုင် သိမ်းယူခြင်းလည်း ပြုခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ပြည်သူပိုင် သိမ်းယူပြီးနောက် ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းရသည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ အနေနှင့် မိမိတို့လက်ဝယ် ရောက်ရှိလာသည့် ပစ္စည်းများတွင် မြေ ပါရှိလာပါက မြေကို ဌာန အမည်ပေါက် ပြောင်းလဲရေးအတွက် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ထံ ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မှု မပြုခဲ့သဖြင့် မြေများတွင် မူလအမည်ပေါက်အတိုင်း ဆက်လက် တည်ရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင် 'ရန်ကုန် မြူနီစပယ်' နယ်နိမိတ်အတွင်းသို့ အင်းစိန်ခရိုင်အတွင်းမှ ထည့်သွင်းလိုက်သည့် မြေများကိုလည်း အင်းစိန်ခရိုင် လယ်ဝန်ထံမှ လွှဲပြောင်းပေးသည့် မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာရင်းမြေပုံများအတိုင်းပင် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့က ဆက်လက် အသုံးပြုခဲ့သည် ဖြစ်၍ မူလအမည်ပေါက်များအတိုင်း ဆက်လက်ပေါ်ပေါက်နေပါသည်။

ရန်ကုန် မြူနီစပယ် နယ်နိမိတ်ကို တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းမှု အကြိမ်ကြိမ် ပြုလုပ်သော်လည်း မြို့မြေအဖြစ် ပြောင်းလဲ ရောက်ရှိလာသည့် မြေများကို မြေနယ်သတ်အက်ဥပဒေ (The Boundaries Act, 1880) (ယခု ၂၀၁၉ ခုနှစ် နယ်နိမိတ်တိုင်းတာ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရေး ဥပဒေ) အရ ပြန်လည် တိုင်းတာ၍ အောက်မြန်မာပြည် မြို့နှင့်ကျေးရွာ မြေများ လက်စွဲ (The Lower Burma Town and

Village Lands Manual) စာအုပ်ပါ နောက်ဆက်တွဲ (၂) မြို့မြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် စုံစမ်း စစ်ဆေးခြင်း၊ နယ်နိမိတ် ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်း၊ မြေတိုင်းတာခြင်း၊ နယ်နိမိတ်များ အတည်ပြုခြင်း၊ မြို့မြေများမှတ်တမ်း စာရင်းပြုစုခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ မြေတိုင်းတာခြင်းဆိုင်ရာ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များမှ ကောက်နုတ်ချက် (Extract from the Directions for Town Land Tenure Enquiry, Demarcation, Survey, Confirmation of Boundaries, Preparation of the Town Land Roll and Supplementary Survey) နှင့်အညီ မြို့ကွက်မြေပုံ (Town Land Map) နှင့် မြို့မြေစာရင်း (Town Land Roll) တို့ကို တည်ဆဲ အခြေအနေ နှင့် ကိုက်ညီစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ကနဦး မှတ်တမ်းတင်ထားသည့် မြို့မြေစာရင်း (Town Land Roll) မှသည် မြေကို အသုံးပြုသူနှင့် အသုံးပြုမှုကို မှတ်တမ်းတင်သည့် ဦးပိုင်မှတ်ပုံတင် (Holding Register) သို့ ပြောင်းလဲရေးသွင်း ပြီး နောက်ဆုံးအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီစွာ မှတ်တမ်းတင်မှုလည်း အားနည်း ခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ရန်ကုန်မြို့မြေ အထူးသဖြင့် မြူနီစပါယ် နယ်နိမိတ်အတွင်း ထပ်မံ ထည့်သွင်းခဲ့သည့် ဒေသများအနေနှင့် မူလ အင်းစိန်ခရိုင် လယ်ဝန် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့သည့်အတိုင်း ဆက်လက် တည်ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ရန်ကုန် မြူနီစပါယ် နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ နိုင်ငံပိုင်မြေများကို ဌာနဆိုင်ရာ များသို့ လွှဲပြောင်းပေးခြင်းအတွက် နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည်ထူထောင် ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေးအဖွဲ့ အက်ဥပဒေတွင် ၁၉၅၃ ခုနှစ် အက်ဥပဒေ အမှတ် (၇၆) အရ ပုဒ်မ ၂၇ တွင် ပုဒ်မခွဲ (၁)၊ ပုဒ်မခွဲငယ် (ခ-၁) ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက် ပြဋ္ဌာန်း၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်-

၂၇။ (၁) ဤအက်ဥပဒေဖြင့် အပ်နှင်းထားသော အာဏာ၏ ယေဘုယျသဘော ကို မထိခိုက်စေဘဲ အဖွဲ့မှာ ဤအက်ဥပဒေအရ အဖွဲ့၏ တာဝန် ဝတ္တရားကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ လိုအပ်သော သို့တည်းမဟုတ် သင့် တော်သော မည်သည့်ကိစ္စကိုမဆို ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အာဏာ ရှိ ရမည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ အာဏာများတွင် အောက်ပါများလည်း ပါဝင် ရမည်။

(ခ-၁) ဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင် တစ်ရပ်ရပ်ထံမှ မြေနှင့် အခြား မရွှေ့မပြောင်းနိုင် သည့် ပစ္စည်းများကို လွှဲပြောင်း ရယူနိုင်၍ ဝန်ကြီးဌာန၊ အစိုးရ ဌာန၊ အဖွဲ့ သို့တည်းမဟုတ် ဒေသန္တရ အာဏာပိုင် တစ်ရပ်

ရပ်သို့ ထိုမြေနှင့် အခြား မရွေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများ
လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည့် အာဏာ။

အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ နိုင်ငံပိုင် မြေတို့ကို လွှဲပြောင်း လက်ခံခြင်း၊
လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းဆောင်
ရွက်ချက်တို့အတွက် မြေရာမှတ်တမ်းများကို အချိန်နှင့် တစ်ပြေးညီ ပြောင်းလဲ
မှတ်တမ်းတင်မှုတွင် အားနည်းချက်တချို့ ရှိခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော် ပြည်သူ့အိုးအိမ် ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြို့ရွာစည်ပင်ရေး
အဖွဲ့အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာမှ ၁၉၇၂ ခုနှစ် စနစ်သစ် အုပ်ချုပ်ရေး ဖော်ထုတ်
ချိန်တွင် အဆိုပါအဖွဲ့၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို အိုးအိမ် ကော်ပိုရေးရှင်း
အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ထိုမှသည် အမည် အမျိုးမျိုးဖြင့် ရပ်တည်ခဲ့ရာမှ
ယခုအခါ မြို့ပြနှင့် အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေး ဦးစီးဌာနအဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

(၁၄)

နိုင်ငံသား၊ ညွှန်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် နိုင်ငံခြားသား

၁၉၇၄ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ ပုဒ်မ ၁၄၅ နှင့် ၁၄၆ ၌ နိုင်ငံသား ဖြစ်မှု နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

၁၄၅။ (က) ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်း သား မိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူအားလုံးသည် နိုင်ငံသားများ ဖြစ်သည်။

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့တွင် ဥပဒေ အရ နိုင်ငံသား ဖြစ်ပြီးသူများသည်လည်း နိုင်ငံသားများ ဖြစ်သည်။

၁၄၆။ နိုင်ငံသား ဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းတို့ သည် ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် နိုင်ငံသားအဖြစ် သတ်မှတ်ရေးတွင် အဓိကအချက် အဖြစ် တည်ရှိခဲ့ပါသည်။

ဤသို့သော အခြေခံဥပဒေကို အခြေပြု၍ ၁၉၈၂ ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိလာ သည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်း၍ အောက်ပါဥပဒေတို့ကို ရုပ်သိမ်း ခဲ့ပါသည်-

(၁) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေ၊

(၂) ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေ။

သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ဟူ၍ ခွဲခြားမှုသည် ဤဥပဒေအရ စိစစ် သတ်မှတ်ရပြန်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေတွင် နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့်ဟိုအတွက် ပုဒ်မ ၂ တွင် အောက်(ငါ)အတိုင်း ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- ၂။ (ခ) နိုင်ငံသား ဆိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားကို ဆိုသည်။
- (ဂ) ဧည့်နိုင်ငံသား ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ သတ်မှတ်သော ဧည့်နိုင်ငံသား ကို ဆိုသည်။
- (ဃ) နိုင်ငံသားပြုခွင့် ရသူ ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ သတ်မှတ်သော နိုင်ငံ သား ပြုခွင့်ရသူကို ဆိုသည်။
- (င) နိုင်ငံခြားသား ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသား မဟုတ်သောသူ သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံ သား မဟုတ်သောသူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့် ရသူ မဟုတ်သောသူ ကို ဆိုသည်။

ဤဥပဒေ၏ ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့က နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား ခွဲခြားမှု အတွက် မူတစ်ရပ် ဖြစ်လာရပါတော့သည်။

(၁၅)

မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ

၁၉၈၇ ခုနှစ် ရောက်လာသည့်အခါ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေအား ပြဋ္ဌာန်းလာခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂ တွင် အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းမှုများ တွေ့ရပါသည်-

- ၂။ (ခ) နိုင်ငံခြားသား ဆိုရာတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်သည်-
 - (၁) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ မဟုတ်သောသူ၊
 - (၂) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရသူ၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း ခံရသူ၊
 - (ဂ) နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီ ဆိုသည်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ထိန်းချုပ်မှုသည် နိုင်ငံသားများ၏ လက်ဝယ်တွင် မရှိသော ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အစုစပ်အဖွဲ့အစည်း၊ နိုင်ငံသားများ၏ အစုရှယ်ယာအများစု မပါသော ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အစုစပ် အဖွဲ့အစည်းကို ဆိုသည်၊
 - (ဃ) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ဆိုသည်မှာ မြေ၊ မြေမှ ဖြစ်ထွန်းသော အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ မြေ၌ ဆောက်လုပ်ထားသော သို့မဟုတ် တည်ရှိသော အဆောက်အအုံနှင့် အရာဝတ္ထုများ၊ ယင်းအဆောက်အအုံ၌ တပ်ဆင်ထားသော အရာဝတ္ထုများကို ဆိုသည်။

ဤဥပဒေကို အခြေပြု၍ မေးမြန်းလာသည့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံခြားသားပိုင် မြေများကို အမွေဆက်ခံခွင့် ပေးခြင်း ကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

mgyoe.com

၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေတွင် နိုင်ငံခြားသား ဟူသည့် စကားရပ်အတွက် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေကို ဆက်နွယ်၍ ဖွင့်ဆိုရာ၌ အောက်ပါအတိုင်း အချက် ၂ ချက် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်-

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့် ရသူ မဟုတ်သောသူ၊
- (၂) မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်း ခံရသူ၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း ခံရသူ။

ဤဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ချက်ကို လေ့လာပါက ၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားဟု အဆုံးအဖြတ်ပေးရန် ဖြစ်နေပါသည်။ ထိုသို့ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၆ ပါ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကိုလည်း သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်-

၆။ ဤဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့တွင် နိုင်ငံသား ဖြစ်ပြီးသူသည် နိုင်ငံသား ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ပုဒ်မ ၁၈ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ငြိစွန်းလျှင် ယင်းပုဒ်မအရ အရေးယူခြင်း ခံရမည်။

ပုဒ်မ ၁၈ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ မဟုတ်မမှန် ဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် ဖုံးကွယ်ခြင်း ပြု၍ နိုင်ငံသားအဖြစ် ရရှိမှုအတွက် ပြစ်မှု၊ ပြစ်ဒဏ် ပြဋ္ဌာန်းချက် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤပုဒ်မပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အခြေပြုကာ မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေ အာဏာ တည်သည့်နေ့တွင် နိုင်ငံသား ဖြစ်ပြီးသူ မဟုတ်ပါက ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့် ရသူ မဟုတ်သော သူ တစ်ရပ်ရပ်လည်း မဟုတ်ပါက နိုင်ငံခြားသားဟုပင် သတ်မှတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး မရမီ ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိခဲ့စဉ်က အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားများ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်၍ လွတ်လပ်ရေး မရမီ ကွယ်လွန်ခဲ့လျှင် ပုဒ်မ ၆ ကို အကြောင်းပြု၍ နိုင်ငံခြားသားဟု သတ်မှတ်ရမည့်အသွင် ဖြစ်နေပါသည်။ ဤအချက်အတွက် ဥပဒေက အတိအကျ ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ထို့ပြင် ရုပ်သိမ်းလိုက်သည့် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသားအဖြစ် (ရွေးချယ်ရေး) အက်ဥပဒေနှင့် ၁၉၄၈

ခုနှစ် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသား ဖြစ်မှု အက်ဥပဒေတို့နှင့် ဆက်နွှယ်မှုကို လည်းကောင်း၊ ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်မှုကာလ ခေတ်ဦးကပင် ပြဋ္ဌာန်းပြီး ပြင်ဆင်ချက် များဖြင့် ဆက်လက် တည်ရှိနေသည့် နိုင်ငံခြားသားများ အက်ဥပဒေနှင့် နိုင်ငံခြား သားများ မှတ်ပုံတင်ရေး အက်ဥပဒေတို့နှင့် ဆက်နွှယ်မှုကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြ ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။

(၁၆)

၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်မှု

၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေတွင် လွှဲပြောင်းမှုအတွက် အဓိက ကန့်သတ်ချက်ကို ပုဒ်မ ၃ မှ ၅ အထိ၌ အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

- ၃။ မည်သူမျှ နိုင်ငံခြားသားနှင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီနှင့်ဖြစ်စေ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ပေးကမ်းသည်ကို လက်ခံခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပေါင်နှံသည်ကို လက်ခံခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လွှဲပြောင်းသည်ကို လက်ခံခြင်း မပြုရ။
- ၄။ မည်သည့်နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီမျှ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ပေးကမ်းသည်ကို လက်ခံခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ပေါင်နှံသည်ကို လက်ခံခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် လွှဲပြောင်းခြင်း၊ လွှဲပြောင်းသည်ကို လက်ခံခြင်း မပြုရ။
- ၅။ မည်သူမျှ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို တစ်ကြိမ်လျှင် တစ်နှစ်ထက်ပို၍-
 - (က) နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီအား အငှားချထားခြင်း မပြုရ။
 - (ခ) နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီထံမှ ငှားရမ်းခြင်း မပြုရ။

ဤကန့်သတ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၁၁ နှင့် ၁၂ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြစ်ဒဏ်များ ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၁၁။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၃ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၄ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် ငါးနှစ်အထိ ချမှတ်ခြင်း ခံရမည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျိုးဝင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း ကိုလည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း ခံရမည်။

၁၂။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၅ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင် အငှားချထားသည့် ကာလအတွက် သဘောတူ ထားသည့် ငှားရမ်းခ၏ သုံးဆထက် မနည်းသော ငွေဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံရ မည့်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျိုးဝင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို လည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း ခံရမည်။

အထက်ပါ ပြစ်မှု၊ ပြစ်ဒဏ်များသည် မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တည်ဆဲ အခြား ဥပဒေများသို့ပါ သက်ရောက်ပါသည်။

အထက်ပါ တားမြစ်ချက်ပါ လွှဲပြောင်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်းနှင့် လဲလှယ်ခြင်း ဟူသည့် လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၂ တွင် ပုဒ်မခွဲ (င) နှင့် (စ) အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

၂။ (င) ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ပေါင်နှံ ခြင်းနှင့် လဲလှယ်ခြင်း ဆိုသည့် စကားရပ်များသည် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေတွင် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုထားသည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

(စ) ပေးကမ်းခြင်း ဆိုရာတွင် လျှော့ဒါန်းခြင်း သို့မဟုတ် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း တို့လည်း ပါဝင်သည်။

ဤတွင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်း အက်ဥပဒေ (The Transfer of Property Act, 1882) ကို ညွှန်းဆိုဖွင့်ထားသည် ဖြစ်ရာ အဆိုပါ အက်ဥပဒေတွင် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်း (Transfer of Property) ဟူသည့် ဖော်ပြဖွင့်ဆိုမှုကို လေ့လာပါက ပုဒ်မ ၅ တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်-

5. In the following sections transfer of property means an act by which a living person conveys property, in present or in future to one or more other living persons, or to himself and one or more living persons, and to transfer property is to perform such act.

In this section living person includes a company or association or body of individuals, whether in incorporated or not, but nothing herein contained shall affect any law for the time being in force relating to the transfer of property to or by companies, associations or bodies of individuals.

၅။ အောက်ပါ ပုဒ်မများတွင် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း ဆိုသည်မှာ သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်က လက်ရှိအချိန်၌ သို့မဟုတ် နောင်ကာလ၌ သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် တစ်ဦး သို့မဟုတ် တစ်ဦး ထက်ပိုသော သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား ပစ္စည်းပေးအပ်ခြင်းနှင့် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်း ပေးခြင်း ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဆိုသည်။

ဤပုဒ်မ၌ သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ် ဆိုသည့် စကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်း ထားသော သို့မဟုတ် မဖွဲ့စည်းထားသော ကုမ္ပဏီတစ်ခု သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းတို့ ပါဝင်သည်။ သို့ရာတွင် ယခု ဖော်ပြ ပါရှိသည့် မည်သည့်အချက်ကမျှ ကုမ္ပဏီ များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် တစ်ဦးချင်းစီဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ အစည်းများကို သို့မဟုတ် ၎င်းတို့က ပြုလုပ်သည့် ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ထိခိုက်မှု မရှိစေရ။

ဤမြန်မာဘာသာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ချက်ကို ဥပဒေ ဘာသာပြန် ကော်မရှင်၏ မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို ထုတ်ဝေထားချက်မှ ကူးယူ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤတွင် ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းသည် ဆိုရာတွင် အသက်ရှင်နေသူ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး သာ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို သတ်မှတ်ထားသည်ကို သတိပြုကြရပါမည်။

မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေ တွင် နိုင်ငံသားမှ နိုင်ငံခြားသားသို့လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံခြားသားမှ နိုင်ငံသားသို့ လည်းကောင်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို တားမြစ်ထားသည် မှန်သော်လည်း အမွေဆက်ခံ ခြင်းနှင့်ပတ်သက်လျှင် ခြွင်းချက်ပေးကာ စည်ကမ်း သတ်မှတ်ချက်များဖြင့် ပုဒ်မ ၆ နှင့် ၇ တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်-

၆။ နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦး ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ မည်သူမဆို နိုင်ငံခြားသို့ အပြီး အပိုင် ထွက်ခွာသွားလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နှင့်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ ထိုသူ ပိုင်ဆိုင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင် ရာ ဝန်ကြီးဌာနက ကိစ္စရပ် တစ်ခုချင်းအလိုက် စိစစ်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့်အညီ အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်-

(က) ဥပဒေနှင့်အညီ အမွေ ဆက်ခံခွင့် ပေးခြင်း၊

(ခ) ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း။

၇။ ပုဒ်မ ၆ ပုဒ်မခွဲ (က) အရ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက အမွေ ဆက်ခံခွင့် ပေးရန် ဆုံးဖြတ်လျှင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သူက အမွေဆက်ခံရမည်ကို အမွေ ဆက်ခံမည့်သူ အချင်းချင်း သဘောတူညီချက် အရသော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ အမွေဆက်ခံမှု ဥပဒေနှင့်အညီ တရားရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရသော်လည်းကောင်း ဖြစ်စေရမည်။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ပိုင်ဆိုင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်းပါက ဤဥပဒေအရ အောက်ပါ အခြေအနေ တစ်ရပ်ရပ်တွင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက အမွေဆက်ခံခွင့် ပေးနိုင်ကြောင်း ပုဒ်မ ၆ ၌ တွေ့ရှိရပါသည်-

- (၁) နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦး ကွယ်လွန်လျှင်၊
- (၂) မည်သူမဆို နိုင်ငံခြားသို့ အပြီးအပိုင် ထွက်ခွာသွားလျှင်၊
- (၃) မည်သူမဆို ပြည်နှင့်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း ခံရလျှင်။

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် မေးမြန်းလာသည့် အချက်နှင့် တိုက်ရိုက် သက်ဆိုင်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၆ တွင် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦး ကွယ်လွန်လျှင် ထိုသူပိုင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၏ စိစစ်ခွင့်ပြုချက် ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည် ဖြစ်သော်လည်း ထိုပုဒ်မအတွက် ဆန်းစစ်ရာ၌ အဓိကကျသည့် အချက် ၂ ရပ်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်-

- (၁) ကွယ်လွန်သည် ဆိုရာတွင် အဆိုပါ နိုင်ငံခြားသားသည် ဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက ကွယ်လွန်ခြင်းနှင့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးမှ ကွယ်လွန်ခြင်းတို့ အတွက် မည်သို့ သတ်မှတ်ရမည်၊
- (၂) နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သည် ဆိုရာတွင် မည်ကဲ့သို့ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်။

ဤအချက် ၂ ရပ်သည် မေးမြန်းလာသည့် နိုင်ငံခြားသားပိုင် မြေကို အမွေ ဆက်ခံခွင့် ပြုခြင်း ဟူသည်အတွက် လွန်စွာ အရေးပါသည့် ဥပဒေ ပြဿနာပင် ဖြစ်ပါသည်။

(၁၇)

ပိုင်ဆိုင်ကြောင်း မှတ်ပုံတင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းချက်

ဥပဒေအရ အမွေဆက်ခံခြင်း ပြဿနာအတွက် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်မှ အခန်း (၃)၊ ‘မှတ်ပုံတင်ခြင်း’ အခန်းပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆက်စပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေကို စတင် ပြဋ္ဌာန်းစဉ်က ပုဒ်မ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်-

- ၈။ နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း ရှိ မိမိပိုင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ထိုပစ္စည်း တည်ရှိရာ ဒေသနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။
- ၉။ ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုမီက နိုင်ငံတော်၏ ပြင်ပတွင် ရောက်ရှိနေသော နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီက ပိုင်ဆိုင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်း၏ကိုယ်စား ဆောင်ရွက်သူ သည် အဆိုပါပစ္စည်းကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ပစ္စည်းတည်ရှိရာ ဒေသနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ တွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်။
- ၁၀။ ပုဒ်မ ၈ သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၉ အရ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို မှတ်ပုံတင်ရန် ပျက်ကွက်မှု ရှိ မရှိ၊ မှတ်ပုံတင်ရာတွင် မှန်ကန်မှု ရှိ မရှိနှင့် ထိမ်ချန်မှု ရှိ မရှိတို့ကို သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ စုံစမ်း စစ်ဆေးရမည်။

ဤသို့ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် မှတ်ပုံတင်ရန် နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေသည် ၁၉၈၇ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် စတင် အာဏာသက်ရောက်ခဲ့ကြောင်း သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဥပဒေ စတင် အာဏာတည်သည့် ၁၉၈၇ ခုနှစ်အတွင်း၌ နိုင်ငံခြားသား သည် ပုဒ်မ ၈ အရ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ မိမိပိုင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ထိုပစ္စည်း တည်ရှိရာ ဒေသနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် မှတ်ပုံတင်ရမည်မှာ ဥပဒေ အရ မလွဲကေန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနက ၂၆-၁၁-၁၉၈၇ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ် (၂/၈၇) ဖြင့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်ရာတွင် အခန်း (၅) 'မှတ်ပုံတင်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ'တွင် ပုဒ်မ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် မှတ်ပုံတင်အဖွဲ့အတွက် အပိုဒ် (၁၉) ၌ ဖွဲ့စည်းမှုကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်-

၁၉။ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈၊ ၉ နှင့် ၁၀ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်ပုံတင် ရန် လျှောက်ထားသည့် ကိစ္စရပ်များကို စိစစ်နိုင်ရန်အတွက် မြို့နယ်ပြည်သူ့ ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့သည် မှတ်ပုံတင်အဖွဲ့ကို အောက်ပါ အတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည်-

- (က) မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ
အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင် အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
- (ခ) မြို့နယ်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်
ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာနမှူး အဖွဲ့ဝင်
- (ဂ) မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့
အုပ်ချုပ်ရေးမှူး အဖွဲ့ဝင်

ထိုသို့ စတင် ဖွဲ့စည်းစဉ်ကပင် ဖွဲ့စည်းပုံ အားနည်းချက် ပေါ်ခဲ့ရပါသည်။ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းဟု ဆိုရာတွင် မြေ၊ မြေပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံ၊ မြေနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အကျိုးခံစားခွင့် စသည်တို့ ဖြစ်ရာ မြေနှင့် စပ်လျဉ်း၍

မြို့ပြမြေယာ မှတ်တမ်းများ ထိန်းသိမ်းသည့် ရန်ကုန်မြို့တွင် အိုးအိမ်ဦးစီးဌာန၊ အခြားမြို့များတွင် ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနတို့၏ တာဝန်ခံ အရာရှိများ မပါဝင်ခဲ့ပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၈ သို့မဟုတ် ၉ အရ မှတ်ပုံတင်ရန် ပျက်ကွက်ပါက ပုဒ်မ ၁၃ ပါ အောက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ရင်ဆိုင်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ပုဒ်မ ၈ သို့မဟုတ် ၉ အရ မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းကို မှတ်ပုံတင်ရန် ပျက်ကွက်ကြောင်း သို့မဟုတ် ပုဒ်မ ၁၀ အရ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေးရာတွင် မှန်ကန်မှု မရှိကြောင်း သို့မဟုတ် ထိမ်ချန်ထားကြောင်း တွေ့ရှိသဖြင့် ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်း ခံရလျှင် အနည်းဆုံး ထောင်ဒဏ် တစ်နှစ်မှ အများဆုံး ထောင်ဒဏ် သုံးနှစ် အထိ ချမှတ်ခြင်း ခံရမည်အပြင် ပြစ်မှုနှင့် အကျုံးဝင်သည့် မရွှေ့မပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းကိုလည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း ခံရမည်။

ဤပုဒ်မ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ အရေးယူခြင်း မခံကြရစေရန် ဥပဒေ အာဏာ တည်သည့်အခါတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သက်ရှိထင်ရှား နေထိုင်သည့် နိုင်ငံခြား သားကဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုမီက နိုင်ငံတော်၏ပြင်ပတွင် ရောက်ရှိ နေသော နိုင်ငံခြားသား ဖြစ်ပါက ယင်း၏ကိုယ်စား နိုင်ငံတော်အတွင်း ဆောင်ရွက်သူက ဖြစ်စေ ပိုင်ဆိုင်သည့် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြို့နယ်ပြည်သူ့ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့တွင် လာရောက်သတင်းပို့ မှတ်ပုံ တင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုစဉ်က ထိုသို့ မှတ်ပုံမတင်ခဲ့ဘဲ နောက်ပိုင်းမှ ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၁၃ အရ သက်ဆိုင်သူကို အရေးယူရ မည့်အပြင် အဆိုပါ နိုင်ငံခြားသားပိုင် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းခြင်း ခံရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မည်သို့မျှ ခြွင်းချက် ပေးထားခြင်း မတွေ့ရပါ။ အဆိုပါ မှတ်တမ်းများသည် ယခုအခါ အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်ရုံးများတွင် ဆက်လက် ရှိနေသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥပဒေ အမှတ် ၁/၂၀၀၅ ဖြင့် ပြင်ဆင်သည့်အခါ မူလ ပြဋ္ဌာန်းချက် မြို့နယ် ပြည်သူ့

ကောင်စီ အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ ဟူသည့် စကားရပ်အစား မြို့နယ် မှတ်ပုံတင် အဖွဲ့ ဟူသည့် စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုး ပြင်ဆင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ် သည့် ဥပဒေကို ၁၉၈၇ ခုနှစ် မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည် ဖြစ် သော်လည်း ယင်းဥပဒေကို လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့် ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေနှင့် ၁၉၈၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင်မှ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၂/ ၈၇ ဖြင့် ထုတ်ပြန် ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါတွင်မှ အဆိုပါ ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များကို လက်ခံ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့ရာတွင် ၁၉၈၈ ခုနှစ်သို့ ရောက်ရှိသည့်အခါ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခြေ အနေများကြောင့် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့က နိုင်ငံ တော် အာဏာကို ရယူ ထိန်းသိမ်းလိုက်သည့်အခါ အဆိုပါ ဥပဒေပါ လုပ်ငန်းများ ရပ်ဆိုင်းသွားခဲ့ရပါသည်။